

Věčná

SÍŇÁŽ

1474-1
Sazeček Václ.
Lukavec 40
p. Lovosice

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník VI. — Číslo 18—19

V Zlatci dne 11. května 1951

Cena 6 Kčs

Projev pres. republiky Klementa Gottwalda na slavnostní přehlídce v Praze 6. května t. r. na oslavě 6. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou

Vojáci, příslušníci Sboru národní bezpečnosti a lidových milic, soudruzi a soudružky!

Zdravím vás v den oslav nejšťastnější události našich dějin, v den oslav 6. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou od hitlerovských okupantů.

Šest let uplynulo od té doby, co náš lid přijal z rukou sovětských vojsk, vedených generalisimem Stalinem, svobodu své vlasti, svobodu svého života a právo rozhodovati sám o dalším osudu své země.

Těchto šest let ukázalo, že náš lid si dovede vážit svobody, vykoupené krví vlastní i přehojnou krví sovětských bratří. Náš lid v novém svém životě odstranil od moci zrádce národa a kapitalistické příživníky a zahájil výstavbu socialismu ve své vlasti. V krátké době dosáhl takové úrovně na poli hospodářství, sociálních vymožeností i kultury, jaké v Československu dříve nikdy nebylo.

Za těchto šest let se náš lid znovu a mnohokrát přesvědčil, že národy Sovětského svazu a jejich veliký vůdce Stalin jsou nejlepšími jeho přáteli. Sovětský svaz nejenže osvobodil naši zemi, nejenže je nám příkladem v budování socialismu, ale též nám přímo každodenně pomáhá v naší výstavbě.

Ještě jednu zkušenost nám však přineslo uplynulých šest let a zvláště léta poslední. Je to zkušenost vážná a výstražná. Tato zkušenost ukazuje, že imperialisté se nikterak nepoučili z poslední světové války a připravují stále

usilovněji novou světovou válku. V této válce by chtěli zničit Sovětský svaz, lidovou Čínu i ostatní země, kde lid vyhnal kapitalisty a sám se chopil moci. V této válce by tedy chtěli zničit i Československo, zatáhnout je do svého područí a vrátit všechno bohatství země do rukou kapitalistů a velkostatkářů. K těmto zločinným válečným záměrům využívají imperialisté všech prostředků, ať už je to znovuvyzbrojení starých hitlerovských hrdlořezů, nebo zrada, špionáž a sabotáž pomocí takových lidských zrůd, jako je titovská smečka a podobní zaprodanci a zrádci.

K této zkušenosti s válečnými štváči se však druží další, neméně významná zkušenost. Totiž, že je ve světě síla, která může zmařit válečné choutky imperialistů, a tou je mohutná světová fronta míru, vedená Sovětským svazem. Tato fronta roste a sílí každým měsícem, ba každým dnem. Síla této fronty — toť naděje poctivých lidí v celém světě, to je i pevná opora naší víry ve vítězství míru a pokojný rozkvět naší vlasti.

Těchto zkušeností musíme být, soudruzi a soudružky, stále pamětlivi. Ty určují i další úkoly vás, vojáků, členů Sboru národní bezpečnosti a lidových milic.

Je vaší svatou povinností učiniti vše, aby naše armáda, náš Sbor národní bezpečnosti a naše lidové milice byly co nejuvědomělejší, co nejpřipravenější. Ano, dokonale ovládnouti vojenské řemeslo, plnit co nejlépe úkoly bez-

pečnosti a býti spolehlivou stráží naší výstavby — to je váš hlavní příspěvek k upevnění a posílení světového míru.

Úkoly budování silné a zdatné armády, Sboru národní bezpečnosti a lidových milic nejsou nikterak v rozporu s úkoly boje za mír. Naopak, čím silnější a zdatnější bude naše branná moc, tím pevnější a silnější bude i světová fronta míru. Nechť vědí váleční štváči, že jejich jakékoliv dobovačné choutky a provokace by narazily i u nás na hráz nezdolného odporu! Nechť vědí zrádci a agenti imperialistů, že náš Sbor národní bezpečnosti a lidové milice zmaří v zárodku každé jejich spiknutí a pokusy o rozvrat!

Soudruzi vojáci, příslušníci Sboru národní bezpečnosti a lidových milic!

Buďte si vědomi svého velikého poslání ve světovém zápasu o mír, v zápasu, v němž jde i o mír, bezpečnost a štěstí našeho lidu. Pamatujte, že vy jste předními obránci svobody a nezávislosti naší vlasti, za niž prolévaly před šesti lety krev náš lid i hrdinská sovětská vojska!

Zdokonalujte proto neustále svou vojenskou zdatnost a vojenské umění! Osvojujte si ještě lépe zkušenosti nejlepší armády světa, nepřemožitelné Sovětské armády! Zvyšujte svou bdělost a ostrážitost vůči nepřátelům lidu, špiónům, rozvratníkům a sabotérům, buďte ještě bystřejší, ještě pohotovější stráží našeho lidové demokratického řádu a naší výstavby!

Dokončení na str. 2.

Projev presidenta republiky Klementa Gottwalda

Dokončení se str. 1.

Ať žije naše lidově demokratická armáda, Sbor národní bezpečnosti a lidové milice, věrní to strážci naší lidově demokratické

republiky a výstavby socialismu! Ať žije na věčné časy spoje-
nectví a bratrství československo-
sovětské, z něhož vzešla naše
svoboda a šťastný život!

Ať žije a vítězí světová fronta
míru v čele se Sovětským svazem!
A dnes, v den oslav výročí na-

šeho osvobození — nejsrdečnější
pozdravy a poděkování našim
osvoboditelům, slavné Sovětské
armádě, všemu sovětskému lidu
a zvláště pak jejich vůdci, naše-
mu nejdražšímu příteli generalissi-
mu Stalinovi!

Projev maršála SSSR I. S. Koněva na slavnosti v Nár. divadle v předvečer oslav 6. výročí osvob. Československa Rudou armádou

Soudruzí!

Jménem vlády Sovětského sva-
zu a Ústředního výboru komunis-
tické strany bolševiků, jménem
sovětského lidu, sovětských bran-
ných sil a osobně soudruha Stali-
na, hlumočí sovětská delegace
vám a všem pracujícím Českoslo-
venské republiky srdečný pozdrav
a blahopřání k celonárodnímu
svátku 6. výročí osvobození Čes-
koslovenska od německofašistick-
ých uchvatitelů.

Naše národy jsou od dávných
dob spjaty přátelstvím. Sovětský
svaz byl vždy věren svým mezi-
národním závazkům. V temných
dnech Mnichova, kdy dolehlo na
národy Československa smrtelné
nebezpečí poroby se strany fašis-
tických uchvatitelů, byl Sovětský
svaz jediným státem, který pra-
nyřoval tento ohavný akt agrese.
Sovětský svaz vyjádřil v těchto
kritických dnech ochotu poskyt-
nouti Československu vojenskou
pomoc. Avšak československá
buržoazie, která byla u moci, od-
mítla tento návrh Sovětského sva-
zu. Dopustila se národní zrady
svého lidu a hanebné kapitulace
před fašistickým Německem.

V letech druhé světové války
bylo přátelství národů Sovětské-
ho svazu a národů Českosloven-
ska zpečetěno krví hrdinných so-
větských vojáků a českosloven-
ských bojovníků, kteří padli ve
společném boji proti nepříteli za
osvobození Československa.

V roce 1941 byly na území So-
větského svazu vytvořeny česko-
slovenské vojenské jednotky, kte-
ré bok po boku se sovětskými
vojsky bojovaly proti hitlerovské
armádě za osvobození své vlasti.

Za války se v rozkazech nei-
vyššího velitele Sovětské armády
soudruha Stalina nejednou uvá-

děly úspěšné akce útvarů a jed-
notek československého sboru.

Skvělé boje sovětských bran-
ných sil pod vedením geniálního
vojevůdce soudruha Stalina zaji-
stily vítězství nad hitlerovským Ně-
meckem a úplnou porážku fašis-
tické armády.

Sovětská armáda vyhnala ne-
přítele za hranice své vlasti, osvo-
bodila Evropu od fašistického
otroctví a otevřela národům, mezi
nimi i bratrským národům Česko-
slovenska, cestu k budování no-
vého života v zájmu pracujících.

Okamem po osvobození od hitle-
rovských uchvatitelů začali pracu-
jící Československa pod vedením
zkušeného vůdce — komunistické
strany — provádět vysoce důležit-
é společensko-hospodářské pře-
měny v zemi, vytvářejíce stát li-
dové demokracie.

Reakční československé strany,
podněcované americko-anglický-
mi imperialisty, otevřeně vystupo-
valy proti těmto přeměnám a po-
koušely se podkopat přátelství
československého lidu se Sovět-
ským svazem a zemí lidové
demokracie. Avšak to se nepřá-
telům nepodařilo.

Národy Československa zmaři-
ly v únoru roku 1948 plány vnitř-
ní a zahraniční reakce, zasadily
jí zdrcující ránu, převzaly moc
v zemi do svých rukou a s jisto-
tou se daly na cestu budování no-
vého Československa.

Ovoce tohoto vítězství vidí ny-
ní všichni.

V uplynulých letech národy
Československa úspěšně splnily
dvouletý plán obnovy země a při-
kročily k plnění pětiletého náro-
dohospodářského plánu. Vlivem
úspěšného rozvoje národního
hospodářství země se zlepšilo
hmotné postavení pracujících.

Dělnická třída, rolnictvo a inte-
ligence Československa, které se
pevně daly na cestu socialistic-
kého rozvoje, projevují hrdinství
v práci. Mnozí dělníci se stávají
novátory ve výrobě a úderníky.

Úspěšné plnění plánů národní-
ho hospodářství a zvyšování pro-
duktivity práce je výrazným pro-
jevem růstu politické uvědomě-
losti pracujících mas a přispívá
k upevnění nového státního zří-
zení.

Opírajíce se o nezištnou a přá-
telskou pomoc Sovětského svazu,
o jeho obrovskou zkušenost při
budování socialismu, dosáhli pra-
cující Československa skvělých ú-
spěchů ve všech odvětvích svého
hospodářského a kulturního roz-
voje a úspěšně jdou cestou bu-
dování základu socialismu.

S uspokojením lze konstatovat,
že na stráži nezávislosti lidové
Československé republiky stojí
nová československá armáda, kte-
rá neustále zvyšuje svou bojo-
vou připravenost, politickou uvě-
domělost a technickou výzbroj.

Všechny tyto historické přemě-
ny Československa, které je do-
vedly na cestu budování socialis-
mu, provedla lidově demokratic-
ká vláda pod vedením slavné Ko-
munistické strany Československa,
vedená zkušeným vůdcem sou-
druhem Klementem Gottwaldem.

Soudruzí!

Naše země jsou spjaty neroz-
bornou smlouvou o přátelství,
spolupráci a vzájemné pomoci.
Toto velké přátelství se utužuje
společnými cíli budování socialis-
tické společnosti a spočívá na
pevném základě vzájemné úcty
a plné rovnoprávnosti.

Budeme i nadále všemožně u-
pevňovat spolupráci mezi našimi
národy. Národy Sovětského sva-

zu bedlivě a s velkou sympatií sledují úspěšnou politickou, hospodářskou a kulturní výstavbu v lidově demokratickém Československu a z celého srdce přejí spřátelenému Československu další úspěchy v boji za vybudování socialismu y zemi a upevnění jeho bezpečnosti.

Soudruzil

Americké a anglické imperialistické kruhy otevřeně vedou politiku, zaměřenou na přípravu a rozpoutání nové světové války. Avšak nepočítají s tím, že nyní je tábor míru a demokracie silnější než blok podněcovatelů války.

Národy světa nechťejí válku. Věc zachování míru berou do svých rukou a hrdinně bojují za tuto svatou věc.

Hlubokou jistotu o vítězství věci míru vložila do srdcí všech bojovníků za mír významná slova

odpovědi soudruha Stalina dopisovateli „Pravdy“:

„Mír bude zachován a upevněn, vezme-li lid věc zachování míru do svých rukou a bude-li ji hájit do konce.“

Prostí lidé všech zemí pozvedají svůj hněvivý hlas protestu proti reakční agresivní politice podněcovatelů nové války. Vtrvale bojují proti remilitarisaci západního Německa a Japonska, za upevnění míru a mezinárodní bezpečnosti.

Úspěchy bojovníků za mír jsou zajišťovány tím, že v čele tábora míru a demokracie stojí veliký Sovětský svaz, který hájí věc míru na celém světě.

Sovětské lidi, těsně semknuti kolem Komunistické strany bolševiků a svého vůdce a učitele soudruha Stalina, dávají všechny své síly pro další upevnění moci

našeho státu, pro budování komunismu.

Drazí soudruzi a přátelé!

Máte před sebou velké úkoly socialistického budování a upevnění bezpečnosti země. V boji za splnění těchto úkolů se setkáte s mnoha překážkami, které vám budou klást domácí i zahraniční reakční síly.

Není však pochyb o tom, že národy Československa se s bratrskou podporou Sovětského svazu a pod vedením Komunistické strany Československa s těmito úkoly úspěšně vypořádají.

V den 6. výročí osvobození Československa od německofašistického otroctví mi dovolu, abych jménem sovětského lidu znovu popřál spřáteleným národům Československa další úspěšný postup vpřed na cestě k socialismu a šťastnou budoucnost vaší překrásné zemi!

Vzrůst životní úrovně pracujících v lidově dem. státech

Mohutný hospodářský vzestup v lidově demokratických státech se bezprostředně projevuje v nepřetržitě stoupající životní úrovni jejich obyvatelstva. Za dřívějšího kapitalistického režimu patřili pracující těchto zemí mezi nejvíce vykořisťované v Evropě. Jejich nestálé a nízké mzdy nedosahovaly ve zdrcující většině ani nezbytného životního minima. Vykořisťování dělníků z Polska, Bulharska, Rumunska, Maďarska a Albánie se nemohli často ani dosyta najíst, byli nuceni oblečení a o placené dovolené či dokonce pobytu v horách či u moře se jim ani nesnilo. Po osvobození Sovětskou armádou nastal zásadní obrát. Prudký hospodářský rozvoj těchto států, které díky Sovětskému svazu nejsou vystaveny vykořisťování mezinárodními imperialisty a které za nezištné pomoci mohutného Sovětského svazu dosahují nebyvavých úspěchů v budování svého hospodářství, umožňuje jejich vládám, aby vynakládaly každým rokem stále větší částky na zvýšení životní úrovně pracujících.

POLSKO

Reálná mzda polských pracujících stoupla v roce 1950 ve srovnání s r. 1949 o 6%. V této době obyvatelstvo nakoupilo o 14,5% více zboží. V r. 1950 bylo odevzdáno polským pracujícím do používání 81.600 nových bytů. Do jednoho tisíce vesnic bylo zavedeno elektrické vedení. Počet nemocnič-

ních lůžek stoupl o 4.000 míst. Trvale se zvyšuje počet dětských jeslí a školek. V r. 1951 pojedje v Polsku na rekreaci — a to buď k moři nebo do hor — přes 586.000 pracujících, což je o 31.000 osob více než v uplynulém roce a o 130.000 osob více než v r. 1949. Také pro matky, děti a příslušníky rodin úderníků bude doba rekreace letos značně rozšířena. Horníci, hutníci a dělníci chemického a textilního průmyslu budou v rekreačních střediscích dostávat denně jídlo o hodnotě 4.000 až 5.000 kalorií. Rekreační poplatky jsou velmi nízké, neboť výlohy hradí z větší části buď stát nebo léčebné ústavy. Zvýšená péče se nyní věnuje zejména zemědělským dělníkům, kteří patřili za kapitalistického režimu k nejhůře placeným kategoriím. Na státních statcích se zřizují školy a klubovní místnosti a pohodlné, moderním komfortem vybavené, dvou-pokojové byty. V roce 1951 bude opět podstatně zvýšena státní podpora polským studentům. Počet studentů, kteří dostávají studijní podporu, se zvýšil z dosavadních 51% z celkového počtu studujících na 63,2%. Počet míst ve studentských domovech, který činí 21.000, stoupe o 20 až 25%.

BULHARSKO

Budovatelské úspěchy bulharských pracujících zvyšují jejich životní úroveň. V minulém roce

podstatně stoupla v Bulharsku spotřeba potravin a průmyslových výrobků. Obrát zboží vzrostl v r. 1950 ve srovnání s rokem 1949 o více než 20%. V minulém roce bylo zřízeno přes 500 nových prodejen, z nichž polovina na vesnici. V minulém roce byla také několikrát snížena cena základních potravin a zrušeny přídelové listky na průmyslové výrobky, jejichž ceny byly sníženy o 15 až 45%, zatímco platy, mzdy, penze a stipendia byly zvýšeny. V roce 1951 se podstatně zvýšila životní úroveň pracujících. Ve srovnání s minulým rokem obdrželi obyvatelstvo o 90% více rostlinného oleje, o 130% více rýže, o 35% více obuvi, o 40% více bavlněných látek.

Rychlá industrializace země vyžaduje také úspěšné řešení bytových podmínek. V posledních čtyřech letech bylo proto vystavěno 17.000 nových bytů. Ve velkých moderních a hygienických domech v okolí nových průmyslových závodů je ubytováno přes 55.000 pracujících. Ze svého letošního rozpočtu — 1.600 milionů leva — věnuje bulharské hlavní město Sofia asi 70% na zvýšení životní úrovně obyvatelstva v nejrůznější formě, zejména však na stavbu moderních dvou— až třípokojových bytů pro pracující.

O zvýšené životní úrovni bulharských rolníků svědčí také jejich vzrůstající zájem o kulturu. Sta bulharských vesnic je již za-

pojeno do rozhlasové sítě a do konce pětiletky pronikne rozhlas do 40% všech bulharských vesnic. V bulharských vesnicích působí již nyní 3.304 čtenářských besed s vlastními domy, kde se soustřeďuje kulturní život obce, jakož i 2.300 ochotnických kroužků a 3.700 tanečních souborů. Lidově demokratická vláda podstatně rozvinula zdravotní péči o obyvatelstvo, které dřívější režim zcela zanedbal. Od r. 1944 se zvýšil počet polyklinik jedenáctkrát, počet jeslí a mateřských poraden dvacetkrát a počet nemocničních lůžek třikrát. Porodnost se zvýšila o 20%. V tomto roce byla zavedena bezplatná státní zdravotní péče, která je podstatným přínosem k zvýšení životní úrovně obyvatelstva.

RUMUNSKO

Dosavadní úspěchy rumunského hospodářství umožnily lidově demokratické vládě vytýčit pětiletý hospodářský plán, který ještě podstatněji zvýší životní úroveň pracujících, jež koncem roku 1955 stoupne o 80%. Obrat zboží se na konci pětiletky zvýší o 217%. V roce 1950 dodala výroba obyvatelstvu zboží v ceně 230 miliard lei ve srovnání se 159 miliardami lei v roce 1949. Spotřeba obyvatelstva stoupla u cukru o 55%, u rýže o 74%, u bavlněného zboží o 24%, u vlněného zboží o 82%, u hebvábenného zboží o 12%, u obuvi o 38% ve srovnání s rokem 1949. V tomto období životní úroveň stoupla o 13%, průměrná mzda vzrostla o 11%. Náklady pro účely pracujících se zvýšily o 25%. V r. 1950 bylo vysláno do ozdravoven přes 255.000 rumunských pracujících. Pracujícím byla odevzdána nová obytná plocha ve výměře asi 370.000 m². Do základní školy vstoupilo přes 2 miliony dětí a počet studujících na vyšších školách se zvýšil o 17%. Odborné technické školy dokončilo přes 33.000 posluchačů. Počet studijních podpor stoupl z 212.000 na 276.000. Na vesnici bylo zřízeno 2.000 lékařských poraden pro matky a děti.

MAĎARSKO

Na konci maďarského hospodářského plánu byly reálné mzdy pracujících o 40% vyšší než v roce 1938 a v roce 1950 v r. 1949 o 7,4% a v dalších čtyřech měsících o 4%. Nadto se neustále zvyšují náklady pro sociální účely pracujících, které činí asi 38% jejich základní mzdy. V r. 1950 stoupl počet zaměstnaných o dalších 250.000 a překročil tak plán nábory prvního roku pětiletého plánu. Zvýšení životní úrovně pracujících se projevilo ve značném zvýšení spotřeby. Tak na př. v létě 1950 se zvýšila spotřeba ve srovnání s rokem 1949 u cukru o 23,4%, u chleba a pečiva o 30%, u mléka o 35,4%, u vlněných látek o 10%.

Také na venkově se projevuje stoupání kupní síly pracujících rolníků. V minulém roce se zvýšil prodej zboží denní potřeby na venkově proti roku 1949 o 15%, prodej textilu a prodej tabákových výrobků o 53%.

Počet žáků a studentů maďarských škol činil v roce 1950 až 1.411.737, tj. o 15,8% více než v roce 1938. Na universitě studuje o 9.000 studentů více než v r. 1949 a o 21.043 více než v r. 1938. Maďarské techniky navštěvuje 9× více studentů než v roce 1938.

Částka, kterou maďarská vláda věnovala v prvním roce pětiletky na účel sociální a veřejného zdravotnictví vzrostla o 75,7% ve srovnání s r. 1949. V roce 1950 bylo v rekreačních střediscích maďarských odborů o 50.000 dělníků více než v roce 1949. Porodnost v tomto roce vzrostla o 5%, úmrtnost klesla o 19,5% ve srovnání s rokem 1938, a dětská úmrtnost o 35% ve srovnání s rokem 1938.

V roce 1950 byl národní důchod o 20% vyšší než v roce 1949, což představuje třetinu celkového zvýšení podle pětiletého plánu.

ALBÁNIE

Úspěchy prvního hospodářského plánu osvobozené Albánie umožnily albánské vládě vypracovat

dvouletý hospodářský plán na rok 1949—1950, jehož výsledky podstatně zlepšily životní úroveň albánských pracujících. Prudký rozvoj industrialisace země a rozšíření osevních ploch z 317.000 ha v r. 1948 na 357.000 ha v r. 1950 zajišťuje stoupající spotřebu obyvatelstva. V zemi, kde dříve většina obyvatel neuměla číst ani psát, věnuje nyní lidově demokratická vláda stále větší částky státního rozpočtu na lidovou osvětu. Výdaje ve školství v r. 1949 byly šestkrát vyšší než v roce 1938 a v r. 1950 o 46% vyšší než v předcházejícím roce. Vzdělání je nyní v Albánii zcela bezplatné.

Vláda Albánské lidově demokratické republiky rovněž všemožně pečuje o zdraví pracujících. Ve srovnání s r. 1948 se počet zdravotních ústavů zvýšil v r. 1950 o 25%. Značně se také zlepšilo lékařské ošetření, zvláště u pracujících v dolech. K 1. lednu 1951 bylo v zemědělských okresech 29 nemocnic a 332 ambulatorií. Albánská vláda rovněž pečuje o vhodné ubytování albánských pracujících, kteří před válkou museli většinou žít ve zdravotně naprosto závadných obydlích. Hlavní město Tirana vydalo loni 64.266.000 leků na stavbu obytných domů pro pracující, a postaví další obytné domy ve všech městech a v okolí průmyslových závodů.

Úspěchy pracujících Československa na cestě k socialismu

Pokus o protirevoluční převrat v Československu v únoru roku 1948 skončil hanebným fiaskem. Spiknutí reakcionářů bylo během několika dní úplně likvidováno díky bdělosti a rozhodným akcím komunistické strany a dělnické třídy podporované pracujícím rolnictvem. Za únorových událostí se stala všem zřejmou rozhodující úloha SSSR v zajištění nezávislosti a suverenity Československa, poněvadž právě fakt, že existuje mohutný Sovětský svaz, který má s Československem smlouvu o přátelství a vzájemné pomoci, znemožnil americkou intervenci v Československu. Vítězství lidu v únoru roku 1948 upevnilo lidově demokratické zřízení jako formu diktatury proletariátu a učinilo beznadějnými pokusy obnovit kapitalismus v Československu silami vnitřní reakce.

Nejdůležitější hospodářskou oporou lidově demokratického zřízení je československý průmysl, který je v rukou lidu a pracuje a rozvíjí se podle plánu sestaveného lidovou vládou. Do československé vesnice stále šíře pro-

nikají zkušenosti sovětského zemědělství a přispívají k vytvoření podmínek pro přechod československého zemědělství na socialistickou cestu vývoje. Jednou z nejdůležitějších podmínek pro vybudování socialismu v Československu je přestavba československé kultury, rozhodný boj proti buržoasní ideologii na všech úsecích kulturní fronty, který hraje rozhodující úlohu v politické výchově lidových mas. Pod přeporem marxismu-leninismu, vedení komunistickou stranou, pracující Československa úporně bojují za socialismus. Reakce, jež utrpěla porážku v otevřeném boji, přešla k „tajné válce“ proti lidové demokracii. Isolovaná a lidovými masami nepodporovaná buržoasie vystupuje nyní v úloze přímé agentury americko-anglického imperialismu. „Buduj vlast, posilíš mír“, „Se Sovětským svazem na věčné časy!“ — v těchto dvou heslech jsou vyjádřeny myšlenky a city československých pracujících, stavějících světlou budovu socialismu ve své svobodné zemi.

Podle čas. Slavjan

Vítězný postup svobodných národů

Ještě nikdy země východní a jihovýchodní Evropy, které nastoupily cestu socialistického rozvoje, neprožily tak silný hospodářský vzestup jako nyní. Pracující zemí lidové demokracie, opírající se o přátelskou pomoc zemí Sovětů a využívající velikých zkušeností z výstavby socialismu v SSSR jdou bezpečně po cestě, kterou si zvolili a posilují mohutný tábor míru a demokracie. Bulharsko a Československo vstoupily už do třetího roku svých pětiletých. Maďarský lid plní druhý roční program pětiletého plánu a rumunský lid první roční program. A polští pracující provádějí program druhého roku šestiletého plánu rozvoje národního hospodářství. Lidové—demokratické státy vstoupily se skvělými výsledky do roku 1951. V Maďarsku stoupla průmyslová výroba loňského roku proti roku 1949 o 37% a překročila předválečnou úroveň více než o dvojnásobek. V Polsku se průmyslová výroba zvětšila za rok skoro o 31%. Hodnota produkce velkých a středních závodů dosáhla 225% předválečné úrovně. V Československu vzrostla průmyslová výroba loňského roku více než o 15%, v Rumunsku více než o 37%, v Bulharsku více než o 23% atd. Tyto úspěchy názorně ukazují, jaké ohromné možnosti poskytl lidové demokratické zřízení pro rozkvět výrobních sil v zemích východní a jihovýchodní Evropy.

Organizační a usměrňující síla komunistických a dělnických stran a pracovní vzestup dělnické třídy urychlují provádění úkolů, vytyčených národohospodářskými plány. Výsledky loňského roku v Maďarsku umožnily zvýšit kapitálové investice, stanovené v pětiletce, o 60—70% proti původnímu plánu. V Československu má být rozsah produkce těžkého průmyslu zvýšen o 35% proti dřívějším číslům pětiletého plánu. V Bulharsku bude letošního roku v podstatě dosaženo průmyslové výroby v tom rozsahu, jaký byl stanoven pro poslední rok pětiletky. Už první měsíce letošního roku ukazují, že dělnická třída zemí lidové demokracie pokračuje v zrychlování tempa socialistické industrialisace. Pracující těchto ze-

mí jsou povzbuzováni vítězstvím sovětského lidu, který před stanovenou lhůtou splnil první poválečnou stalinskou pětiletku.

V dnešním Bulharsku je budován ohromný průmysl. Nové vodní elektrárny „Vidima“ a „Petrovo“ daly první elektrickou energii. V těchto dnech bylo dáno do provozu bryšljanské zavodňovací zařízení v Dobrudži. Před stanovenou lhůtou bude v Dimitrogradě dobudována Stalinova továrna na výrobu dusíkatých hnojiv. Letošního roku budou pracovat závody na výrobu parních kotlů a stavebních strojů, důl „Republika“ a několik nových výkonných elektráren. Je dokončována stavba nové balkánské železnice, která spojí nejkratším způsobem Sofii a jiná města středního a západního Bulharska s nejdůležitějšími bulharskými přístavy na Černém moři.

Ohromná výstavba ve jménu míru a socialismu je prováděna v jiných lidové—demokratických republikách. V Polsku budou letos dány do provozu plynovody, tři koksárenské soubory, vysoká a koksová pec v Koscinszkově hutnickém závodě, vodní ložiska, řada textilních továren atd. Na podzim se začnou vyrábět první automobily v továrně na osobní auta poblíž Varšavy. V brzké době zahájí ohromný metalurgický kombinát „Nová Huť“, který je pýchou polské šestiletky. Jakmile tento kombinát začne pracovat naplno, zvýší se tím předválečná výroba ocele v Polsku na dvojnásobek.

Ve Varšavě a v Budapešti se stavějí podzemní dráhy v maďarském městě Szegedu byla dána do provozu první skupina textilního kombinátu vybaveného nejmodernějšími sovětskými stroji. V Budapešti začal pracovat závod na výrobu soustruhů Dne 1. dubna zahájila svou práci první skupina největšího rumunského závodu na výrobu cementu poblíž města Megidia, na trase průplavu Dunaj—Černé moře, který se buduje. Rumunští stavební pracovníci budují vodní elektrárnu na řekách Bistrite, Sadu a koksárnu v Resite.

Úspěchy industrialisace mají význam pro vzestup zemědělství lidové—demokratických zemí a pro postup po cestě socialistické-

ho rozvoje. Začátkem loňského roku bylo v Československu asi 3.000 jednotných zemědělských družstev. Koncem ledna letošního roku bylo jich už přes 7.000. V Bulharsku vstoupily veliké masy chudých a středních zemědělců do pracovních zemědělských družstev. V těchto družstvech je dnes už více než polovina všech bulharských zemědělských usedlostí. Letošního roku dají tato družstva přes 60% obilí státu. Roste počet rolnických družstev v Polsku, Maďarsku a v Rumunsku.

Zákonem rozvoje zemí lidové demokracie stal se ustavičný růst hmotného blahobytu a kulturní úrovně pracujících. Rok od roku stoupá mzda dělníků a zaměstnanců, zvyšuje se státní dotace na sociální pojištění, na zdravotnictví a na osvětu. Stále většího rozmachu nabývá stavba obytných domů. V sedmdesáti bulharských městech dostane se letos pracujícím přes půl milionu čtverečních metrů obytné plochy. V Polsku bude během roku dáno obyvatelstvu k obývání asi 80.000 obytných místností. Nové veliké domy budou poslaveny ve 130 osadách. Ohromných úspěchů dosáhli budovatelé Varšavy.

Dělníci a pracující rolníci lidové—demokratických zemí dobře chápou, že svými úspěchy v budování socialismu velkou měrou přispívají k posílení tábora míru a demokracie. Spolu s mohutným Sovětským svazem a s Čínskou lidovou republikou jdou v čele boje za mír i lidové—demokratické země východní a jihovýchodní Evropy. S ohromným nadšením začaly se v těchto zemích sbírat podpisy pod výzvou o uzavření mírového paktu. V Bulharsku podepsalo tuto výzvu během několika dnů 4 miliony lidí, v Maďarsku za jeden týden asi 2 miliony lidí, v Albanii podepsalo tuto výzvu už přes 800.000.

Sovětský lid sleduje s vřelou sympatií úspěchy lidové—demokratických republik. V májových dnech posílají sovětské lidé bratrský pozdrav pracujícím těchto zemí, jež jdou bezpečně po cestě hospodářského a kulturního vzestupu.

Podle čas. Trud.

Stříž ovčí a ošetření vlny

Chov ovčí v naší republice do- stává se nyní do popředí hospo- dářského zájmu. Dříve nebyla vě- nována tomuto úseku výroby ta- ková pozornost, jaké by zaslu- hoval, a to především pro nezáměr dřívějšího kapitalistického průmys- lu o vlnu domácí produkce. Cho- vatelské snahy o zušlechťování chovu nebylo vždy možno prosa- zovat pro roztržitost chovu, neboť ovce byly chovány větši- nou jen jako doplňkové hospodář- ství. Nyní se chov ovčí značně roz- šířuje, uskutečňuje se rayonisace plemen, provádí se inseminace a používá se všech zkušeností moder- ní agrobiologie pro zvelebení cho- vů. Všechna tato opatření mají zvý- šit produkci vlny za současného zvýšení její kvality. Náš vyspělý textilní průmysl žádá surovinu kva- litní, žádá surovinu, která zpraco- vána v textilní výrobce, udrží je- ho světovou pověst a tradici ve výrobě kvalitního textilního zbo- ží. Naše výroba mu takovouto su- rovinu může dát.

Zkušenosti z výkupu vlny z r. 1949 až 1950 ukázaly, že přes různorodost a nejednotnost tuzem- ské vlny její kvalita je dobrá, bý- vá však často snižována neodbor- ným ošetřením stříží chovatelů ovčí.

Mají-li se všechny chovatelské snahy o zvelebování chovů a vyš- ší kvalitu vlny setkat s výsled- kem, nutno věnovat náležitou péči stříží a ošetření vlny, které mají na konec vliv na vyšší finanční výnosy chovu.

Zásadou je, aby se u ovčí jem- novlnných — merino (třída vlny A—B) prováděla stříž jen jednou

do roka. Jen tak dosáhneme pře- depsané délky vlny jak ji potře- buje náš průmysl.

Stříháním jemnovlnných ovčí v kratších termínech se vlna zne- hodnocuje. Při dvou střížích ročně dosáhne se sice asi o 10% vyšší produkce, ale toto zvýšení nemůže chovateli vyvážit ztrátu na kvalitě vlny a tím i ztrátu finanční, pro- tože cenové srážky jsou vyšší.

Navíc jsou ještě náklady s pro- vedením druhé stříže.

Jemnovlnné ovce se stříhají vždy na jaře po bahnění, a to ihned, jakmile to povětrnostní podmínky dovolí. Byla-li ovce v zimě uzav- řena ve stáji, je třeba ji před stří- háním nějaký čas pouštět ven, aby se vlna zotavila.

Praní vlny na ovci před stříží škodí jak zdraví zvířete, tak i kva- litě vlny. Stejně tak trpí kvalita vlny praním po stříží. I když ne- dojde k obvyklému zplstění, vlna se domácími praním poškodí, po- ruší se její speciální vlastnosti, které činí tuto surovinu doposud ničím nenahraditelnou. Chovate- lům je předepisován dodávkový úkol ve vlně potní, t.j. v surovém stavu jak byla získána po stříží bez jakékoliv úpravy. Praním ztrácí vlna na váze 30 až 60 procent a chovateli se tak započítává na dodávkový úkol množství nepo- měrně nižší než při váze v potu.

Letní stříže ovčí se musí zásadně vyloučit. Jestliže se neostříhala ovce na jaře po bahnění, je vlna v době, kdy výživovala ssající jehňata, špatně živena, je nerov- noměrná a trhá se.

Ovce hrubovlnné stříháme dva-

krát do roka, a to na jaře a na podzim. U těchto vln se požaduje délka podle jemnosti 8cm a po- stupně u hrubších druhů 10 i více centimetrů.

Berani se stříhají na jaře s mat- kami a na podzim asi jeden měsíc před připouštěním. Jehňata stří- háme po 6 až 9 měsících stáří. Jehněčí vlna nemá vlastnosti vlny z dospělých ovčí, je kratší, poně- kud jemnější, ale není tak pevná. Proto také není ceněna jako vlna z dospělých ovčí. Mají-li se je- hňata stříhat až po 6 až 9 měsících, znamená to, že jehňata narozená počátkem roku stříháme také na podzim. Jak potom dodržíme u jehňat merino později zásadu jar- ní stříže, když by se v tomto pří- padě jednalo pouze o stříž 6 mě- síční? V těchto případech činíme výjimku a jehňata — ročky, stří- háme sice v pozdějším jaru, ale zásadu jarní stříže dodržíme. Tím dosáhneme již v příštím roce pra- videlnost jarního stříhu a pře- depsanou délku.

Zvyšování výnosu a kvality vlny má být cílem každého dobrého chovatele ovčí. Není třeba upo- zornovat, že největší vliv na výnos a jakost vlny má správná výživa. Ale i ostatní podmínky, a to pře-evším řádné ošetření jsou rozho- dujícími momenty, které nakonec znamenají buď vyšší nebo nižší o- hodnocení vlny výkupovatelem.

Vlnu vykupuje Ústředí pro hos- podaření se zemědělskými výro- bky prostřednictvím hospodářských družstev. Cena vlny se řídí jem- ností vlákna, délkou, výtěžností a kvalitou.

Náhrady za živý inventář, přejímaný do společného hospodaření JZD

Aby byl usnadněn a urychlen svod hospodářského zvířectva do družstevních stájí a tím i usnadněn přechod JZD ke společnému hos- podaření, je třeba ulehčit malému a střednímu rolníku převod doj- nic, březích jalovic, chovných prasnic, bahnic, plemenných kan- ců a beranů tím, že se poskytne možnost proplatit při tomto pře-vodu okamžitě alespoň část hod- noty těchto zvířat.

Ministerstvo zemědělství žádá proto orgány lidové správy, aby provedly tato opatření:

1. Za krávy a březí jalovice, u kterých bude březivost skutečně prokázána, sdružované ke spo- lečnému hospodaření, mohou JZD — usnese-li se na tom člen- ská schůze — proplatit zálohu podle kvality sdružovaných zvířat od 1.000 — 1.500 Kčs po usku-

tečně svodu; za stejných okol- ností je možno u chovných pras- nic a ovčí rovněž proplatit zálo- hu, a to u prasnic a plemenných kanců od 500 — 800 Kčs, u ovčí a plemenných beranů od 300 — 600 Kčs.

2. Hovězí dobytek, prasata a ovce, které člen JZD choval nad stanovený plán a jež převádí do společných stájí, je možno pro- platit hotově v plné ceně bez 20%otní srážky do nedělitelného fondu.

3. Na zaplacení přejímací ceny nadsmělního hospodářského zví- řectva, vykoupěného od členů JZD, jakož i na úhradu záloh na přejímací cenu za převzaté smluv- ní hospodářské zvířectvo bude družstvům poskytnut úvěr, který bude splatný ve 20 letech v od- stupňovaných splátkách.

4. Zásada provozních řádů, aby každý člen byl povinen do neděli- telného fondu družstva 20% z o- becne ceny živého i mrtvého in- ventáře, sdružovaného ke společ- nému hospodaření bude zachová- na. Ustanovení o proplacení sdu- žovaného hospodář. zvířectva se však mění v tom smyslu, že zbý- vající část hodnoty má být členům družstva proplacena do 5 let, po- dle výsledku hospodaření JZD.

Je důležité, aby s opatřením ministerstva zemědělství a financí o poskytování úvěru byly sezná- meny všechny místní národní vý- bory v obcích s JZD vyšších typů a aby pracovníci lidové správy využili tohoto důležitého opatře- ní k urychlenému provádění spo- lečného ustájení dobytka (pře-evším dojníc a prasnic) a k dal- šímu budování družstevních stájí.

Nezadržitelná cesta vesnice ze zaostalosti

JZD v Ostromeči se vyvíjí k socialismu

I sem, do tohoto drsného pohraničního kraje vtáhlo vítézná jaro a všemi pory země se dere napovrch. Novorozené osení na polích, louky i pastviny rozhodily široko daleko veselou, smavou zelení, kterou jarní slunce bohatě polévá plnými konvemi zářivých paprsků. Jen tam na pohraniční čáře, kde se na naší nejzápadnější, k jihu skosené hranici tyčí horský masiv s temným pruhem lesů, leží v úzlabinách ještě snh.

Vesničky, pohroužené v klínech a loktech údolí, vesničky ztracené na holinách bezlesých planin, jako by byly jen kulisami nebo stránkami z obrazové knihy. Ale to se jen zdá. Uvnitř vesniček, pod krovky stavení, zde všude proudí mocný, stejně nezadržitelný život, jakým jaro probouzí přírodu. Jsme přece v horšovskotýnském okrese Plzeňského kraje, kde skoro každá obec už zúčtovala jednou provždy se starým tupým, zaostalým a nekulturním životem, jaký vedli nejen dřívější zdejší usedlíci, ale všechny naše vesnice, celý venkov a nejen u nás, ale všude všude i dnes, kde ještě vládne kapitalismus.

U nás jsme s tím už provždy skoncovali. Náš stát a celá naše země, vše, čeho člověk užívá a co z šlechetné práce vyplývá, to všechno je dnes naše, nás všech, našeho pracujícího lidu v celé zemi. O to je také každý z nás bohatší, ať žije zde na jihozápadě nebo na východě republiky. A budeme to stále a více poznávat, že se nám všem žije lépe a radostněji. Jenže tomu musíme napomáhat, každý z nás, všude, kde žijeme a pracujeme. Tohle už většina rolnických rodin na horšovskotýnském okrese pochopila a proto v těchto zdánlivě snících vesničkách se odehrávají živé a prudké změny, mění se v nich bývalý člověk a mění se poněkud i příroda okolo něho. Dnes se tu už všude prostírají velké lány scelených polí jednotných zemědělských družstev, dnes se tu všude všechno přetvořuje, staví se ve vsední dny i v neděli, stále jsou tu lidé spolu pohromadě, vymýšlejí, plánují a vrhají se přímo hladově do tvůrčí práce, na jejímž konci je konec tupé, bezmyšlenkovité dřiny, konec života, nedůstojného člověka 20. věku, konec mnoha nemocem, konec duševní i tělesné zaostalosti. Noví, hrdí, a vzdělaní lidé vyrostou na těchto vesnicích, lidé, kteří budou dobře řídit náš

stát na úseku svých obcí, okresů, a krajů, a možná i na nejvyšších místech. Lidé, kteří už ani nebudou chtít věřit, jak vypadal dřívější život a svět, ten život bídy, dřiny, ústrků a vykořisťování, jaký poznali ještě jejich rodiče nebo dědové.

Tamhle kousek od silnice se tyčí věž poběžovického kostelíka, těch Poběžovic, jejichž JZD je vzorem nejen tady v okrese, ale mnohým obcím v jiných krajích republiky. A jako tady v Poběžovicích, tak nedaleko odtud i v Mašovicích, Otově, Polžicích, Bukové, Srbech, Mezholezích, Ostromeči — a jak se všechny ty vesničky jmenují, kde žijí členové jednoty SBS v Horšovském Týně, bývalí bojovníci za svobodu ze zahraniční armády, z koncentráků a partyzánských skupin, staří legionáři a noví invalidé druhé světové války — ve všech těchto obcích pohraničního kraje se dnes tvoří nové dějiny světa, dějiny socialismu, dějiny vítězství člověka nad starým řádem i nad přírodou, která mu bývala macechou.

Veliké věci se odehrávají pod krovky vesniček, ztracených v údolích i na pláních. A neodehrávají se bezbolestně, lehce a hladce. Nový řád, nové metody společného hospodaření, proměna člověka ze sobce s úzkým osobním rozhledem k člověku společenskému, s rozhledem celostátního hospodáře, to všechno se prosazuje jen krok za krokem, píď po pídi, za prudkých, třeba mlčenlivých zápasů uvnitř obcí i v nitru každého jednotlivého člověka.

Silnice stoupá z údolí na náhorní rovinu. Dole pod námi se zatřpytí rybníčky a nahoře nás obklopí pásy osetých, vyrašených polí a měkká měď připravených bramborišť, z nichž jako ostrůvek vyrůstá okolo kostelní věže Ostromeč.

Náves je prázdná, prázdný je i místní hostinec JZD, kde hospodaří bratr Mrčálek, přesídlenec z Volyně. Nikde ani člověka. Cožpak je ves vylištěna? Ale kde — všechno je prostě v novém kravině, kde se dokončují poslední drobné práce, neboť zítra — v sobotu — se uskuteční hromadný svod dobytka do adaptovaného společného kravína. Uskuteční se to, o čem všichni v Ostromeči mluví už půl roku, od podzimu. Výstavba společných, vyššímu stupni živočišné výroby odpovídajících kravinů, se stala nejen nejživěji diskutovaným problémem všech do-

savadních JZD, nýbrž dokonce problémem celonárodním, neboť o něm diskutuje každý na venkově i ve městech, a naráz strhla tato naléhavá zemědělská otázka na sebe pozornost všech celonárodních organizací Národní fronty. Může se říci, že propuklo hromadné nadšení budovatelů republiky pro toto nové, jehož výhody a význam všichni naráz pochopili. Víme, jak členové jednoty SBS se v mnoha místech přímo s vášnivým zaujetím chopili této tvůrčí myšlenky a jak se naše jednoty z vlastní vůle a radostně zapojily do pomoci zemědělcům při svépomocné akci výstavby kravinů.

Jaký div, že naši bratři-zemědělci, jako členové JZD, byli všude prvními průkopníky této dalekosáhlé myšlenky, která přinese zvýšení produktivity zemědělské práce a zvýší blahobyt nás všech? A jaký div, že toto nové, neznámé, co se doporučuje, ale co ještě u nás není vyzkoušeno, zaujímá ve dne v noci mysl našich družstevníků zemědělců — i mysl těch, kteří ještě družstevníky nejsou? V Ostromeči je to jen jediný zemědělec, jinak jsou všichni členy JZD. Je to malá vesnička, žije zde 17 mužů a 19 žen, kromě řádky mládeže, školního dorostu a drobných děcek. Není tu pracovníků nazbyt. A přece v zimě tři z družstevníků ještě pomáhali při svozu dřeva státním lesům. A v době, kdy bylo nejvíce práce se stavbou kravína, bylo pět družstevníků po 4 týdny na odborném školení. Přesto jsou již tak daleko, že 8. dubna na nedělní valné schůzi mohli již družstevníkům a všem hostům slavnostně ohlásit, že adaptaci kravína se zdarem dokončili. Že dobytek společně ustájili v zdravé, světlé, vzdušné a vzorně čisté stáji, kde jsou hlavní práce — krmení a odvoz hnoje — mechanisovány.

Od 21. prosince minulého roku, kdy započali s přestavbou podle jednoho z typových plánů, se v nitru družstevníků děl velký přerod. Ze 17 členů JZD se 13 rozhodlo ponechat si pro osobní potřebu jen po jedné krávě a ostatní hovězí dobytek odevzdat JZD a odvést do společného kravína, teletníku a stáje pro býčky a jalovice. Zbývajících nebudou mít svou krávu. V obci je celkem 190 kusů hovězího dobytka a z nich 130 kusů bude ustájeno v novém kravině. Vyživovat je budou ze společné krmné základny, z toho, co kdo

měl v zásobě pro svůj dobytek. Avšak ne všichni měli zásoby, ne všichni byli dobrými chovateli dobytka a hospodáři, ne všem se píce stejně urodilo v zdejší mělké a písčité půdě. Ostromečské družstevníky postihlo loni sucho. A ještě některý z těch, kteří měli slámy více, část odprodal a nepamatoval na „zadní kolečka“ — na společnou živočišnou výrobu. Nebo nechtěl pamatovat? Bylo jak bylo — ode dneška, svodem dobytka, budou všichni tak říkajíc „na jedné palubě“, ponosou všichni rovnou odpovědnost, starost o společný družstevní majetek. Nejen ti, kteří se budou jako skupina starat o dobytek ve společném kravině, nejen bratr Kotyza, který je zvolen družstevním zootechnikem, nejen soudruh Smeták, který je uplahočeným, a přece nezodlně aktivním předsedou JZD a s břemenem těžkých starostí neúnavně měří svými nohama vesnici s jednoho konce na druhý po celý den. Všichni družstevníci se podílejí rovným dílem o starosti a odpovědnost za své družstvo, za jeho dobrý chod a rozkvět. To je zákon kolektivní práce, i když je rozdělena na ten či onen jednotlivý úkol pro skupinu pracovníků nebo jednotlivce. A zákonu kolektivní práce se družstevníci musí ještě učit. Učí se mu denně, denně se přerazují při společné práci.

Tady je máte — dokončují před slavnou nedělí družstevní kravin. Skupina družstevníků dláždí cihlami přípravu krmiv přilehlou ke kravinu, odkud se bude po kolejších dopravovat krmivo v překlápěcích vozících přímo „kravám do huby“ — do žlabu po celé délce kravína. Najednou docházejí dláždícím družstevníkům cihly. Ani nemusí říkat — už je tu soudružka Smetáková, družstevnice Kotyzová, její muž, a dokonce na svých závratně rychle se pohybujících železných holích jednoohý bratr Müller, invalida-zahraniční voják, vytvoří řetěz a cihla po cihle létá vzduchem z ruky do ruky až k dlaždičkám. A za chvíli, tak jak náhle se objevili, se pomocníci opět rozprchnou.

Tuhle se bratr Vokráčka, rovněž zahraniční voják a přesídlenec z Volyně, s druhým svým bývalým i dnešním krajanem bratrem Mrcálkem namáhají, aby dodatečně napravili šlendrián plzeňských instalatérů n. p. Sigma. Instalatéři „zapomněli“ přinést s sebou k instalování vodního potrubí

k napájení krav dostatek kohoutů. Všeumělec bratr Mrcálek, vyučený pekař a nyní hostinský JZD, ve dvojici s br. Vokráčkou, svádějí odtok vody ze žlabů k močůvkovým kanálům. Dělalí svou práci dobře. Za chvíli je hotova, rou-ra u odpadu zacementována, a už je tu soudružka Smetáková s koštětem, aby pracoviště vymetla.

Teď zase přicházejí po celodenní prohlídce, vážení, třídění a sepisování dobytka zootechnici z okresu se svými archy a záznamy, usedají k společné poradě se zootechnikem JZD v Ostromeči bratrem Kotyzou, zahraničním vojákem z Volyně a dávají mu poslední pokyny o stavu a svodu dobytka.

Není to zpráva nijak utěšená. Dobytek, žijící dosud ve většině hospodářství v tmavých a vlhkých chlévech, podobajících se spíše skalním jeskyním než hygienickým stájím, je zamořen tuberkulosou. Tuberkulózní dojnice je třeba oddělit od zdravých. Avšak ani ostatní dobytek neodpovídá požadavkům pokrokového hospodaření, je málo produktivní, bude musit být postupně vyměňován plemenným chovem. A přece — když se příštího dne tento nevýnosný dobytek svádí dohromady, mnohá družstevnice, i muž, mají těžké srdce. Jako by se loučili s něčím, co jim je drahé, k čemu jim přirostlo srdce, i když leckdy tu svou krávu dovedli nelibostně přetáhnout býkovcem. Když je převázali v nové krásné stáji ke žlabům, dlouho u nich postávají, přehazují hrstě slámy a sena, nemohou se jaksí odloučit, třebaže vidí, že jejich dobytce vyměňuje dřívější skalní sluj za dobytčí „salon“, za krásnou stáj, kde se hned také cítí dobře, zdravotně, se zotaví a kde se brzy i jeho užítkovost zvýší, jak dokládají zkušenosti.

Musili byste vidět takového dědouška Mrcálků, který si svou velikou černobílou krávu vezl s sebou do staré vlasti až z Volyně od Lucka, který si ji opatroval jako oko v hlavě, a teď se snaží úsměvem zakrýt pohnutí, když ji vede do společné stáje. Vidíte na něm, že je to pro něho cesta, jako

by ji vedl na porážku — a přece ji vede, uvazuje, a aby se od ní nemusil odloučit, hned se nabízí za nočního hlídače ve společném kravině. To je kus života a historie. Tento dědoušek, bývalý koč, se svou ženou, služkou na panství, se domohl po životě strádání malého hospodářství a v něm měl tuto mohutnou krávu. Teď se stal družstevníkem. To je veliký obrat v jeho životě. A jeho syn i snacha jsou jedni z nejpracovitějších: mladší Mrcálek vymyslel při adaptaci kravína pojezdné lešení k bítlení, pomáhal s Václavovičem a Pospíšilem vymyslet a udělat překlápěcí vozíky a vyřešit posunovacím můstkem spojení jízdní dráhy, přerušené na dvou místech ochozem. Vozík si veze můstek s sebou.

Mohli bychom dlouho psát o starém škodováckém soustružníku Smetákovi, dnešním předsedovi JZD, o invalidovi bratru Müllerovi, který bez protézy, o holích, kydá hnůj, nosí na rameni dlouhý žebřík a je všude, kde je práce, jako plnocenný pracovník; o Mrcákové, která v těhotenství vláčela sama s divokými koňmi, o Machové, která jezdí s potahy jako muž, o vyučené zubní technice Kotyzové a o Müllerové, které rozkydávaly hnůj a za den popráskovaly strojeným hnojivem 12 ha, o bratru Pospíšilovi, který s nadaným Kotyzou a nezmarým Smetákem jsou průkopníky zdejšího JZD, o tom, jak zvládli výkop á 300 m³ navážky při adaptaci — i o tom, jak se naopak někteří vyhýbají společné práci, nemají právě kdy a myslí, že všechno přijde samo shůry že je povinnost těch druhých, aby se o všechno postarali. Byla by to historie zrodu a rozvoje JZD v Ostromeči, která je pohnutá, dramatická — a má dobrý konec, jako každé vyprávění o dnešní době má a musí mít. Tak tomu chce zákon vývoje. A Ostromeč se vyvíjí k socialismu, k uskutečnění lepšího života dnešní i příští generace. Vyvíjí se v obec, kde zavládne skutečné bratrství, vzájemná láska, spolupráce, pokrok a spokojenost.

Hlas revoluce

Zprávy svazu

Valná hromada odbočky SČZV v Olbramovicích

V neděli dne 15. dubna t. r. konala se v Želovicích valná hromada odbočky SČZV pro okres Mor. Krumlov. Schůzi zahájil uvítáním přítomných a především zástupce ÚV SČZV redaktora Václava Židlického předseda odbočky br. Václav Vorel. Ve svém úvodním referátu nastínil činnost odbočky, která zvlášť v začátcích byla velmi intenzivní. Skupina volyň. Čechů v okr. Mor. Krumlov setkala se po svém příchodu do míst, která měla osídlit s mimořádnými potížemi a byla ve všem odkázána jedinečně na sebe. Celá řada krajanů byla osídlena velmi nedostatečně a katastrofální neúroda r. 1947 a živelní pohromy v letech pozdějších, odráží se v životě mnohých ještě dnes. Odbočka SČZV pomáhala krajanům v jejich záležitostech, ať už to bylo osídlování, získávání mimořádných podpor a soc. zápujček, nebo intervence u míst. úřadů lid. správy, které nám nebyly v první době nikterak nakloněny. Tak bylo vyřízeno přes dva tisíce žádostí krajanů ve věcech nejrůznějšího druhu a pro ty nejpotřebnější byla získána podpora. Nyní již zájem krajanů o odbočku poklesl a přílišné zaneprázdnění funkcionářů přivodilo její úpadek. Celá činnost odbočky v minulém období se omezovala jen na práci kulturně propagační a vyřizování záležitostí krajanů ve věcech rázu sociálního. Byl založen smíšený pěvecký sbor, který za krátkou dobu dosáhl pěkné úrovně. Mimo účasti na několika volyňských pohřbech, měl několik vystoupení v místě a okolí, kde přednesl s úspěchem lidové písně české, ruské, ukrajinské a polské. Volyňští na Mor. Krumlovsku mají též lidový soubor hudební, vyhledávaný nejen našimi krajinami, ale i místními obyva-

telstvem v širokém okolí. Oba soubory vede br. Vladislav Hybler z Olbramovic. Jest na našich krajaních a zejména na mládeži, aby přispěla dle svých možností a sil k propagaci dobrého jména volyňských Čechů zapojením se do těchto souborů.

Poměry volyňských Čechů na Mor. Krumlovsku se značně zlepšily. Ve všech obcích, kde jsou osídlení, mají své zástupce v lidové správě a účastní se ve všech korporacích a organizacích veřejného života. Volyňští dnes platí za dobré hospodáře, dělníky a jejich přínos k současnému dění je plně uznáván. Je však třeba, abychom nezapomínali na to, co nás pojí a čím jsme povinni sami sobě, své zájmové organizaci, své odbočce. Velká většina členů neplatí řádně členské příspěvky, nedostavuje se na schůze a tím podkopává nejenom svoji vlastní organizaci, ale také tu dobrou pověst, jež nás stála tolik práce a úsilí. Máme dosud tolik nevyřešených záležitostí a problémů, že jejich vyřešení bude možné jedinečně společnými silami — ve své zájmové organizaci a ve své odbočce SČZV.

Zprávu revisní komise přečetl předseda této komise bratr Josef Kotlář. Komise při revisi dne 23. 3. 1951 zjistila, že zůstatek v hotovosti činí 3. 113 Kčs, inventář činí 1.888,20 Kčs a vklad u pošt. spořitelny v Olbramovicích 8.000 Kčs. Placení členského nebylo možné přesně zjistit, poněvadž část členů poukazuje členské příspěvky přímo do Žatce. Bylo rozhodnuto, aby v té věci se odbočka dohodla s ústředím.

Delegát z ústředí br. Václav Židlický ve svém projevu tlumočil pozdrav ÚV SČZV a zhodnotil práci a význam SČZV pro každého volyňského Čecha. Vyzval, aby se krajané více zapojili do akcí, vedených teď ústředím jako sběr hist. materiálů a fin. prostředků na stavbu pomníku obětem Č. Malina a v závěru tlumočil rozhodnutí valné hromady, která ve

věci existence odbočky stanovila, že konečné řešení lze provést až po dohodě s odbočkou.

V diskusi, která se po těchto projevech rozvinula bylo rozhodnuto, odbočku udržet a oživit její činnost. Na to byl pro příští období činnosti stanoven tento program:

1. Realizovat stavbu pomníku padlým zahraničním vojákům
2. Přispívat dle svých možností na vybudování pomníku malinským mučedníkům v Žatci
3. Uskutečnit zájezd a vystoupení volyňského uměleckého souboru ze Žatce
4. Působit k dobrému soužití volyňských Čechů s místními obyvateli a k jejich zapojení do současného dění na vesnici.

V závěru schůze byl zvolen nový výbor odbočky. Předsedou byl znovu zvolen br. V. Vorel, I. místopředsedou Josef Volejník, II. místopředsedou Mikuláš Vlček, jednatelem br. Vlad. Hybler, pokladníkem br. Josef Krajdl. Jako členové výboru byli zvoleni br. Jaroslav Hybler, Josef Havelka a Edvard Pichrt. Náhradníky jsou Václav Kyrčuk, Antonín Kroupa, Václav Vašuta a Jaroslav Kačírek. Revisoři účtů: Josef Kotlář, Václav Pichrt a Josef Hybler.

Aby bylo možné zvládnout vytčené úkoly, obrací se nový výbor ke všem krajanům osídleným v okrese Mor. Krumlov s výzvou, aby poctivě plnili své povinnosti vůči Svazu Čechů z Volyně a aby svoji odbočku podpořili jak finančně, tak především morálně. Jde o to, abychom si dovedli udržet dobré jméno volyňských Čechů a abychom k těm dobrým vlastnostem naší povahy připojili ještě nové hodnoty. Nesmíme nikdy zapomenout na ty ideály, za něž jsme bojovali a za něž nejlepší synové a dcery obětovali své životy. Ať není ani jediného krajanu, který by se tohoto úkolu stranil, a pak se naše dílo jistě podaří. **Václav Vorel, předseda**
Vladislav Hybler, jednatel.

Zaopatřovací platy invalidů 1. čs. arm. sboru v SSSR

Svého času jsme upozornili invalidy 1. čs. armádního sboru v SSSR na to, že mohou požádat naším prostřednictvím ministerstvo práce a soc. péče o invalidní důchod ode dne propuštění z činné vojenské služby. Toho upozornění se vztahovalo pouze na invalidy (tedy ne pozůstalé po nich) ze řad mužstva, kteří pobírají zaopatřovací platy podle zák. 164/1946 (tedy nepřichází v úvahu osoby, které invalidní důchod dosud nepobírají a býv důstojníci a rotmistři).

Dále upozorňujeme, že o důchod ode dne propuštění z činné vojenské služby mohou žádat osoby, které se o tento důchod přihlásily v zákonem stanovené době, t. j. do dvou let ode dne získání čs. státního občanství.

Ukončení zálohování náhrad válečných škod

Ministerstvo vnitra v dohodě s ministerstvem financí a MPSP vydalo dne 29. března 1951 pod j. zn. 455. 0—20/3—1951—V/5 k ukončení zálohování náhrad válečných škod pokyny, které byly dány SBS v Praze.

Členové SBS, kteří podali přihlášku válečných škod a zažádali do 15. V. 1948 o výplatu zálohy na úhradu válečných škod a odebrali od býv. FNO konfiskáty (šatstvo, prádlo, obuv, nábytek a byt. zařízení, nikoliv nemovitosti), které nemají dosud zaplacený, mohou podat KNV, ref. VII/7—fondovní skupina, prostřednictvím ONV referatu V/2 návrh na odpis dlužné částky. Návrh na odpis nutno podat nejpozději do 31. května 1951. V úvahu přicházejí členové SBS, kteří by nemohli vzhledem k nynějším sociálním poměrům bez ohrožení své rodiny tyto splátky spláceti.

Budou-li již členové SBS konfiskáty mít zaplacený a budou-li je jich sociální poměry neutěšené a mají-li ONV, ref. V/2 navrženou zálohu na úhradu válečných škod, mohou si podat u MNV svého bydliště žádost o poskytnutí soc. výpomoci.

Upozorňuje se, že na kladné vyřízení podaného návrhu na odpis dluhu vůči FNO není právního nároku právě tak, jako nebylo podle § 8 zák. č. 161/1946 Sb. právního nároku na úhradu válečných škod.

Fond bojovníků za svobodu hledá pro svou zotavovnu v Sedmí dolí — Špindlerově Mlýně hospodáře, jehož povinností je starat se o dobytek (2 krávy, 1 kůň, 2 prasata,) obhospodařovat 2 ha luk, dovážet zboží a zavazadla ze Špindlerova Mlýna, obstarávat ústřední topení a menší údržby.

Dále potřebujeme čistou ženu jako pokojskou neb pomocnici.

Zotavovna je ve výši 1100 m s desítměsíčním provozem. Místa jsou vhodná pro svobodné neb bezdětné, případně s odrostlými dětmi. Škola je ve Špindlerově Mlýně, vzdáleném přes hodinu cesty, takže manželé se školními dětmi nemohou být přijati. Uchazeči musí být zdraví, zvláště muž, aby mohl konat cesty s vozem do Špindlerova Mlýna. Zotavovna slouží velmi dobře členům SBS, potřebuje však oddané zaměstnance, kteří by se o všechna její zařízení a provoz pečlivě starali. Práce je dobře honorována.

Uchazeči o tato místa hlase se ve Fondu bojovníků za svobodu, Praha III., Nábř. kpt. Jaroše 3.

Volný převoz sena a slámy

Ministerstvo zemědělství upozorňuje JZD a ostatní malé a střední rolníky, kteří si chtějí opatřit objemnou píci (sena a slámu) přímým nákupem u zemědělců v místech, kde jsou této píce ještě přebytky, že mohou převoz sena a slámy z jiných obcí, okresů i krajů provádět bez povolení příslušných národních výborů. Místní, okresní i krajské národní výbory se současně žádají, aby napříště nezabraňovaly vývozu objemné píce ze svých obvodů. Tyto přesuny jsou nezbytné k zajištění živočišné výroby JZD a malých a středních rolníků v oblastech, které byly postiženy suchem a v nichž sena a slámy je citelný nedostatek.

Poradna svazu

Dofaz:

Jsem uznán Státním úřadem pro válečné poškození 25% válečným invalidou. Mám daňové úlevy?

Odpověď:

Ano, máte nárok na daňové úlevy. Za tím účelem se obraťte na ONV — finanční referát a na základě výměru o stupni invalidity požádejte o vystavení potvrzení pro daňovou úlevu. Potvrzení pak předejte zaměstnavateli.

Dále Tě upozorňujeme, že máte také určité slevy při jízdě dráhou. O průkazku na dráhu požádejte Státní úřad pro válečné poškození. Upozorňujeme však, že nárok na tuto průkazku mají pouze invalidé při jistých druhích nemocí.

Krajanka, která obhospodařuje zemědělskou usedlost o výměře 10 ha se nás táže, kolik má na té výměře držet dojníc a mnoho-li mléka má odevzdávat. Sdělujeme na základě získaných informací, že na tuto výměru má držet nejméně 4 krávy. Pokud se týče předpisu dodávky mléka, je tento prováděn třídě, t. zn., že kdo má větší výměru polí, dává více. Předpis dodávky je stanoven pro celou obec a MNV pak provádí rozpis na jednotlivé usedlosti. Obraťte se proto na svůj místní národní výbor, který vám jistě dá nejlepší informace a pokyny.

Oprava

V rubrice „Poradna svazu“, v čísle 15—16 Věrné stráž se dne 20. dubna t. r. na str. 8 byla uveřejněna chybná odpověď na dotaz, zda se vydává margarin za odevzdanou řepku ze sklizně r. 1950. Správně má být, že se margarin nevydává.

Tiskový fond SČZV

Na křtinách u br. Josefa Šindeláře v Hladkých Životících, konaných 15. dubna t. r., byla provedena sbírka, která vynesla 1.760 Kčs. Z této částky bylo určeno 1.000 Kčs na sociální a 760 Kčs na tiskový fond.

Děkujeme co nejsrdečněji všem štědrým dárcům. Malému novokřtěnci přejeme pevného zdraví, rodičům hodně radosti a dědečkovi i babičce dost sil, aby mohli kolébat. Bača.

Na svatbě p. Miloslava Makše z Vrbice u Roudnice se sl. Libuškou Matoušovou z Vlčkovice u Dvora Králové, konané 1. 4. 1951 bylo vybráno z podnětu Josefa Janaty 1.930 Kčs, na tisk. fond. Vyslovujeme všem dárcům, jakož i iniciátoru sbírky, srdečný dík a novomanželům upřímné blahopřání.

Štegr Jindřich, Skupice 39, p. Postoloprty věnoval na tiskový fond 50 Kčs.

Boris Kadavý, Štědrá u Kynšperka, zaslal na tiskový fond 200 Kčs. — Srdečně děkujeme.

Naši na moravském jihu

Václav Židlický

Přání volyňských Čechů, aby byli ve vlasti osídleni kompaktně v jednom kraji, se stalo osídlováním v rámci reemigrace — a ještě dříve, když příslušníci čs. voj. jednotky v SSSR odcházeli do nejoblehlejších míst českého i moravského pohraničí — neuskutečněným snem. Místo toho jsou dnes krajané usídleni takřka ve všech pohraničních oblastech Čech i Moravy.

Osídlení volyň. Čechů na Moravě je charakteristické tím, že jej lze dělit na osídlení v severní části Moravy v okolí Šumperka, Krnova, Opavy, Šternberka a na osídlení v jižní části, v kraji Brněnském, v okresech Moravský Krumlov, Znojmo, Židlochovice a Mikulov. Osídlení na jižní Moravě tvoří celek zcela samostatný. Střediskem dle hustoty krajanů je okolí Pohořelice s obcemi Cvrčovice, Odřovice, Smolín, Šumice, Branišovice, Vinohrádky, Našiměřice, Želovice, Babice, Lidměřice, Olbramovice, Kubšice, Loděnice, Malešovice, Kupařovice, Němčičky, Vojkovice už na Židlochovicku a vlastní Pohořelice. Přes Trnové Pole a Vlasatice směřuje pak osídlení na jihovýchod ke Strachotínu v úpatí Pavlovských vrchů a přes Damnice, Dolenice, Miroslav, Hostěradice, Oleksovice a Prosiměřice ke Znojmu, kde krajané žijí v obcích Hodonice, Tasovice, Oblekovice, Bohumilice, Nesachleby, Starý Šaldorf, Šatov, a do Mikulovska vybíhají Hrušovany n. Jev. Stranou na severozápad od Znojma je krajanů početně osídlena obec Štítary.

Kraj je zde přirozeno přímo obdařen. Ohraničen severozápadně Českomoravskou vysočinou a odtud na východ Moravským Krasem, Dražanskou vysočinou a Ždánickým Lesem tvoří při soutoku Dyje, Jihlavy, Svatky a četných jejich přítoků rozsáhlou jihomoravskou nížinu. Kraj čistě zemědělský setkává se tu s blízkými ložisky kamenného uhlí, podkladem pro rozvoj průmyslu a s přírodním výtvorem ve všechny ty mnohohlasné rozmanitosti sladěný v harmonický celek, „plný slunce a vína“ — jak říká básník.

Víno je tomuto kraji vlastní jako žatecku chmel. Naši krajané v každé obci — až na některé výjimky — mají vinice a pěstují dobré víno. Nejvíce a nejlepší víno ovšem se pěstuje v úpatí Pavlovských vrchů, lidově řečených Palačů, na nichž se vypíná staroslavný Děvín. Zejména pak v obcích Dol-

ní Věstonice, které mají ve znaku vedle dvou ryb, dva vinné hrozny a Dolní Dunajovice, vlastním střediskem proslulého jihomor. vína, v jejichž katastru rozloha vinic je větší než v celých Čechách. Každý pěstitel má obyčejně zvláštní vinný sklep, často velmi hluboko pod zemí, v němž uskládá víno několik let staré.

Vedle vína zvláště hojně se zde pěstuje zelenina, z níž zejména znojemské okurky jsou světoznámé. Nedostatek pracovních sil působí potíže v pěstování cukrové řepy, již se tu daří a ve velkém je pěstována, ovšem více v pásmu, kde je méně vinic.

Také dějinami je kraj bohatý. Ohromné prehistorické nálezy zejména v blízkosti Pavlovských vrchů, svědčí o давнем již osídlení kraje. Kdysi se tu protínaly důležité obchodní cesty z jihu a východu. Cenné stavitelské památky jako např. kaple z dob Cyrilometodějských, mluví o čilém kult. životě a staré záznamy ukazují, že i četné boje tu byly sváděny. Z dob pozdějších zvláště v dobách husitských se zde velmi bojovalo, byloť v nedalekých Ivančicích středisko Českých bratří v 15. století. Za válek napoleonských zde v pověstné bitvě u Slavkova v r. 1805 porazil Napoleon spojená vojska rakouská a ruská, když za několik málo let se mu dostalo odvety v širokých rovinách ruské země. Mnohá místa jsou proto i pamětníky přítomnosti Napoleonovy, jako např. Pohořelice, kde Napoleon měl r. 1805 svůj hlavní stan.

Změna obyvatelstva se tu stala po válce třicetileté, když po odchodu Švédů vzmohl se zde mor, jemuž podlehlo mnoho vesnic. Do okrajových pohraničních obcí se pak nastěhovali rakouští Němci. Dílo to pak bylo dovršeno — jako v zemích českých — po bitvě bělohorské.

Volyňští krajané sem přišli z části ještě v r. 1945—46, zejména pak příslušníci t. zv. zájmové skupiny Vilhemovka a z části v r. 1947, když bývalým zahr. vojákům přijely rodiny, příbuzní a známí. Tak jsou usídlení v Olbramovicích, které spojují obce Želovice, Babice a Lidměřice v jednu, krajané z Vilhemovky a Sklíně, v Loděnicích krajané z Hubinské Nivy, v Branišovicích a Vinohradkách krajané z Českého Hubína, Hájenky a Hubinských Budek v Hrušovanech n. Jev. krajané z Českých Novosilek a v Jaroslavi-

cích na Znojemsku krajané z Ulbárova. Je zde rovněž část krajanů ze Zálesí a Bacánovky, zejména snad ve Vojkovicích v okrese Židlochovice.

Když do tohoto kraje Volyňští přišli, setkali se jako i jinde, ale zde snad více — s nepochopením. Vyprávěli mi, jak jistá referentka z KNV v Brně jezdila po obcích, kde jsou usídlení volyň. Češi a na místních národních výborech se nechávala o nich informovat. Jak ty informace jí podávány vypadaly, se ukázalo na shromáždění zahr. krajanů v Brně, když tato referentka měla projev o volyňských Čechích, v němž prý říkala, že jde o lid ještě polodivoký a pod. Na shromáždění byl přítomen také známý kraj. pracovník br. Vladislav Hybler, nynější jednatel odbočky SČZV v Olbramovicích, který po tomto projevu si vyžádal slovo a pádnými důkazy o kult. vyspělosti, obětavosti a hrdinství volyň. Čechů vyvrátil tyto mylné informace. Boudě potlesku, která se rozlehla po projevu br. Hyblera byla již znamením nového nazírání na volyň. Čechy — lepšího, opravdovějšího. A skutečně od těch dob se poměry zlepšily, alespoň pokud šlo o mnění úředních míst. Byly sice — a ještě jsou — věci, které potřebovaly a potřebují náležitěho osvětlení, ale to se dostavilo, nebo dostaví časem. Hlavní bylo že volyň. krajané se stali uznávanými občany se všemi právy i jim vlastními přednostmi. Zasluhu o to měly jistě také odbočky SČZV v Olbramovicích a Loděnicích které, ač dnes již nevyvíjí takovou činnost, velmi krajanům prospěly: skutečnost, že Volyňští mají své zástupce a svoji organizaci působila u úřadů a i krajanům samým funkcionáři odboček pomáhali v jejich záležitostech. Je přirozeným důsledkem konsolidace poměrů a pokročilosti procesu asimilace, že dnes činnost odboček ochabuje. Neznámá to ovšem, že lze k tomu přihlížeti lhostejně. Bylo-li proto na letošní valné hromadě v Žatci učiněno různé rozhodnutí ve věci existence odboček, bylo správné. Tím však nebylo řečeno — jak se mylně domnívají někteří členové odbočky v Loděnicích — že se neuznávají zásluhy o pomoc krajanům, které odbočka má.

Na Znojemsku, kde není odbočka SČZV, krajanům obětavě pomáhá a radí pravosl. farář mladý krajan Václav Šimek, známý našim čtenářům svou literární činností.

Dle náboženského vyznání, jsou zde rovně zastoupeni pravoslavní a římskokatolíci. Pravoslavných krajanů je většina na Znojemsku a katolíků je větší procento na Moravskokrumlovsku.

Ke zlepšení jména volyňských Čechů přispělo také zapojení se do kult. činnosti a ovšem pověstná pracovní morálka. Brzy po příjezdu rodin projevila se nejdříve krev muzikantská, když krajan Josef Šobek v Loděnicích zorganizoval dechovou hudbu. Nyní má dechový lidový soubor rovněž krajan Vladislav Hybler v Olbramovicích, který zde také založil pěvecký sbor volyň. Čechů. Oba dechové soubory dobře propagují lidovou hudbu na venkově a jsou velmi oblíbeny. Zábavy jsou tu pořádány jako kdysi na Volyni; vždy se sejdou všichni krajané z okolí a družně se veselí.

Dobře se krajané, zejména mládež, zapojili do letošní přehlídky lidové tvořivosti. V divadelních hrách připravených v tomto rámci účinkovali vždy s úspěchem volyňští chlapi a děvčata. Divadelní spolek v Jaroslavicích, v jehož přehlídkové hře vytvořila titulní postavu, učitelka krajanů Vacková, se dokonce umístil na předním místě ve znojenském okrese.

Pracovní morálka volyň. Čechů působila však nejvíce. Vždyť jsou potomky někdejších českých výtěhovačů, jejichž neúnavná práce změnila tvářnost celého volyňského kraje.

Dnes pracují již téměř všichni v jednotných zemědělských družstvech. V těch si velmi dobře vedou krajané v Jaroslavicích na Znojemsku. Mají zde JZD III. typu a pracují při dobrém soužití společně s místními usedlíky. A právě při práci se projevuje rozdíl. Dříve měli Volyňští samostatnou skupinu za vedení skupináře krajanů Josefa Srba. Poněvadž byli s prací vždy dříve hotoví, byli tedy roztrženi do všech skupin, aby byli příkladem a pobídkou ostatním. S nadšením se vyslovili o pracovní morálce krajanů funkcionáři MNV. „Já mohu volyň. Čechy jenom chválit; jsou dobřími pracovníky a mohou říci, že oni právě to v našem JZD táhnou“ — řekl zem. ref. MNV Maloch. A okr. důvěrník pro výrobu a výkup. Alois Svoboda jej doplňuje: „Takových pracovníků bychom tu potřebovali — o nich můžeme říci jen to nejlepší.“ Zaměstnankyně MNV,

kteří je v obci již od r. 1945 pak vypráví jak přišli krajané takřka „do ničeho“ a dnes mají své usedlosti vzorně vybavené, pole obdělává a místní občané si jich váží.

A takových příkladů je více. Podobně se vyslovili o pracovitosti krajanů tajemník MNV Vaněk a agronom JZD Sedlář v Branišovicích, kde mají rovněž JZD III. typu. A řekli přímo, že volyň. Češi mohou v práci sloužit za vzor. Stejně pochvalně se o Volyňských vyslovil polit. tajemník MNV v Hrušovanech Nocar. Zde krajan Václav Martinek, který pracuje ve STS je nejlepším traktoristou na Hrušovansku.

Jsou ovšem vedle dobrých zpráv i méně potěšující. Ale to jsou ojedinělé případy a i když bychom se chtěli stavět k těmto velmi kritickým, musíme nakonec pochopit, že mezi dobrým je vždy i něco špatného a s potěšením pak konstatovat, že pověstná pracovitost Čechů z Volyně není jen chválou, ale všeobecnou vlastností.

Vedle této všeobecné vlastnosti je ještě jiná, už méně potěšující, která vyvěrá ze skutečnosti, že jsme žili po dlouhá léta v cizím prostředí a vědomě se drželi v ústraní. Je to malá iniciativa v zapojování se do veřejného života. Jsou sice „výjimky“: npř. v Hrušovanech jsou krajané Kněžíček a Nejedlý lidovými důvěrníky MNV, učitel kraj. Karel Půlpytel vedle jiných funkcí je jednatelem JZD v Drnholci, v Jaroslavicích je členem plna MNV kraj. Josef Srb, členem MAV kraj. Jan Kužel, I. náměstkem předsedy MNV a pokladníkem JZD kraj. Václav Vacek, náhradníkem výboru JZD kraj. Jaroslav Srb, v Olbramovicích kraj. Pavelka zastává funkci zemědělského referenta, kraj. Vladimír Vorel je místopředsedou MAV a z mladých je kraj. Václav Kačírek agilním předsedou místní skupiny ČSM, v Loděnicích je členem plna MNV kraj. Josef Cymbál a v Branišovicích kraj. Václav Švajgr, vedle něhož kraj. Josef Kališ zastává funkci skladníka JZD a skupinářem je kraj. Josef Maryška. To vše je však, řekl bych, to nejnужnější obsazení. Kdyby byla větší iniciativa, mohli být i předsedy MNV krajané a mohli se tím předejít mnohým nesnázím. A jsou zde krajané, kteří by vedoucí místa mohli a dovedli zastávat. Leč to je vlastnost a tu nelze vymýtit jedním rázem. Časem se i to změní a krajané se nebudou stránit funkcí.

A zbývá všimnouti si ještě soužití. To je tu odstupňováno a nelze o něm mluvit všeobecně. Vo-

lyňští krajané pochopitelně — zvláště jsou-li z jedné obce — drží více spolu. Jsou pak jedinci a i všichni v některé obci, kteří s místními občany žijí velmi dobře. A stejné je to se strany místních občanů. Obyčejně, jak řekl taj. Vaněk v Branišovicích, jak se do lesa volá, tak se z něho ozývá, čili „když jim naši (místní občané) vyjdou vstříc, oni pak (Volyňští) vyjdou vstříc dvakrát.

Nejlepší soužití snad je — z obcí, které jsem poznal — v Jaroslavicích a v Hrušovanech n. Jev., kde MNV vychází krajanům vstříc a oni to dovedou ocenit. Ojedinělé nesrovnalosti porušují soužití v Branišovicích a Vinohradkách a některé bolestné a kdysi zaujaté činy lidové správy brání překlenutí nedůvěry krajanů v Olbramovicích. Chladně se k problému soužití chová MNV v Loděnicích, což je také příčinou stagnace Volyňských v obci. Vidí až příliš chyby volyňských Čechů, ale nedovede si z vlastní iniciativy osobním, sousedským přátelstvím sjednat přístup ke krajanům, kteří by jistě dvojnásobně přátelství spláceli.

A spokojenost? Té bylo mezi našimi krajanými vždycky méně a je tomu tak i u krajanů „jihomoravských“. Celkově však si chválí materiální podmínky života — mají zde pěkné a dobře vybavené usedlosti (o něco horší je vzhled obcí na Znojemsku, kde jsou patrně ještě přímé i nepřímé stopy války) — a chápou i vzestup společenského vývoje, do něhož se vpravují někdy těžce, ale myslí to vždy opravdově a upřímně. To je zřejmé i na výkonech v JZD, kde volyň. Češi jsou předními pracovníky, zatím co mnozí místní občané více mluví, přesvědčují a nedovedou pochopit, že víc než slova přesvědčují činy.

Budou-li v dohledné době vyřešeny majetkoprávní otázky volyňských Čechů ve věci náhrady za majetky zanechané v SSSR bude to mít na spokojenost krajanů dobrý vliv. A odrazí se vyřešení těchto otázek, jistě vůbec na poměru krajanů k novému domovu. Zmizí tím poslední pouta, která nás dosud váží k pojmu „reemigrant“ a uvolní se dosud plně neprojevený pocit domovské příslušnosti, čímž zesílí také iniciativa v zapojování se do veřejného života a života vůbec.

Aby se tak stalo velmi brzy je v zájmu našim i obecním, neboť pak teprve Češi z Volyně se budou moci cítit v nových domovech ve svých — spokojeně — a, jak se říká, šťastně.

Popisy českých osad na Volyni — Kupičov

Napsal Josef Toman — Upravil a doplnil Václav Židlický 10. pokračování

Němcům ve vymáhání potravin a dobytka pomáhala místní t. zv. ukrajinská milice, z níž pak byly utvořeny oddíly banderovců. Střediska ukr. milice byla v Turijsku a Kovelu. Velitelem této byl Šabatura, který byl podřízen německému veliteli SS Mantlovi. Mantel byl pravou lidskou zrůdou, která se stala postrachem celého kraje a města Kovelu. Říkalo se o něm, že dříve nesnádal, dokud vlastní rukou nezabil člověka. Šel-li ulicí a potkal někoho, kdo mu nebyl sympatický, klidně ho zastřelil a šel dále. Tak zahynul kovelský pravoslavný kněz, když šel z církve a i několik dětí.

V této smutné době utrpěli mnohé ztráty také kupičovští Češi. Němci zaseli nesváry mezi obyvatelstvo, zejména ukrajinské, tak že situace byla ještě horší než po první světové válce. Vraždy, kdy pachatelé nebyli nikdy nalezeni, byly na denním pořádku. Tak také zahynuli Josef Svoboda, Vladislav Jankovec a Václav Šnidl. Řada mladých občanů byla odvezena na nucené práce do Německa. V koncentračním táboře v Majdanku byl vězněn Josef Vrla a v Osvětimi byl umučen Sláva Půlpytel, syn známého volyňského kult. pracovníka a učitele Karla Půlpytla. V Německu po různu pracovali Josef Mezenský, Jaroslav Jankovec, Josef Šnidl, Jaroslav Žitný, Anna Kafková, Josef Procházka, Josef Mezenský a Josef Novotný, z nichž tři poslední zahynuli hladem.

Ale to byl teprve začátek velkého utrpení, jemuž tento kraj se svým obyvatelstvem byl vystaven. Němci, kteří slibovali ukrajinským nacionalistům „samostatnou Ukrajinu“ začali omezovat ukrajinskou milici, která se jim již zdála nebezpečnou. Věc došla až tak daleko, že téměř všichni příslušníci této milice odešli do illegality. Z kupičovské posádky prchli všichni do lesů kolem Litina a zejména Sviňár. Tam se začali organizovat v řádné partyzánské oddíly a vedli neustálé boje. Němci utrpěli od nich mnohé ztráty, ale jejich nenávisť se záhy zaslepeně přenesla i na Poláky a kdyby Češi neučinili řádná opatření, jistě by ji byli postiženi i oni. Tak se t. zv. banderovci postavili proti všem jiným národům, které osidlovaly tento kraj a brutálně začali t. zv. vyhlazovací kampaň, po níž, jak říkali, nesmí být ukrajinská země znesvěcena přítomností člověka jiné národnosti než ukrajinské.

To byly smutné doby, kdy tento krásný kraj se stal svědkem neustálých vražd a zabíjení — a co nejsmutnějšího: mezi slovanskými národy!

Jakýmsi formálním podnětem pro nepřátelské vztahy mezi Poláky a Ukrajinci se stala událost v Kyselině. Bylo to kterousi nedělí, kdy Paláci byli shromážděni v Kyselině v kostele na bohoslužbách. V tu dobu jeli kolem t. zv. banderovci a začali do shromážděných Poláků střílet a házet granáty. Starší polští vysloužilci stačili ještě před explósí granáty házet zpět mezi banderovce a tak se zmocnili i některých zbraní. Utekli pak s nimi do kostelních věží a rozpoutali boj, v němž padlo na třista Poláků, mužů, žen i dětí. Po ukrajinských vsích pak banderovci rozhlašovali, že z davu Poláků na ně bylo vystřeleno, aby odvrátili od sebe vinu. O něco později však jistý Ukrajinec Kmin vyprávěl, že již týden před tím byli takto banderovci připraveni k této vraždě, takže tvrzení banderovců bylo vyvráceno.

To tedy byl začátek nepřátelství polsko—ukrajinského v okolí Kupičova. V zapětí pak přišlo hromadné vyhlazování Poláků, jemuž padly za obětí stovky nevinných a nezučastněných lidí, mezi nimi i řada Čechů, jako n. př. Václav Horák, Slavěna Novotná, Vladislav Urban, Josef Vrla, Julie Vrllová, František Hulek, Josef Zápotocký, Jaroslav Mašek, Vilém Roudnický s manželkou a čtyřmi dětmi, Antonín Hradec s rodinou a j. Později ještě neznámí pachatelé zavraždili Josefa a Františka Kerdu.

Mnozí pronásledováni Poláci našli úkryt v Kupičově. Přímou statečně si počínal zejména ev. kazatel Jelínek, který přechovával a léčil u sebe těžce pobodaného Poláka Zubkievicze.

V době, kdy vzplanula tato nepřátelská horečka mezi bratrskými slovanskými národy, Kupičov byl okupován Němci, kteří zde měli svou posádku, jež měla za úkol sebrat od Čechů obilí jako kontingent. Když vykonali tento svůj úkol, Němci odešli a hned jim v patách vytáhli do Kupičova banderovci. Zůstali zde přes noc a již brzy ráno byli vypuzeni nastupujícími Poláky, kteří se v obci Zásmyky vojensky zorganizovali a obsadili Kupičov. Ještě před tím vedl polský zástupce Skomorovski vy-

jednávání s představiteli kupičovských Čechů, v němž žádal připomenutí Čechů k Polákům. Češi však zastávali hledisko neutrality, poněvadž však banderovci zavraždili i mnoho Čechů, přikláněli se spíše k Polákům. Proto také, když Skomorovski řekl, že Kupičov je důležitý strategický bod pro Poláky a že za každou cenu jej budou chtít získat, nepostavili se Češi proti a přislíbili Polákům i pomoc, ovšem v rámci obce, kde by tvořili tak zvanou samoobranu. Nyní, když byl Kupičov obsazen Poláky, skutečně postupovali ve smyslu tohoto ujednání. Poláci měli v obci svůj partyzánský oddíl, který měl stráž, ale obec byla hlídána Čechy, jimž se podařilo různými cestami získat několik pušek a něco střeliva. Hlídky byly tak hustě rozestaveny, že během 24 hodin se na stráži vystřídal 108 mužů, tak že na jednoho muže připadla hlídka vždy druhou noc. Pro případ útoku bylo kolem obce postaveno 26 „bunkerů“ a vedle toho byla obec obklopena dvěma řadami ostnatého drátu.

Tato bezpečnostní opatření se brzy ukázala oprávněnými. Několik dní po příchodu Poláků do Kupičova dne 13. 11. 1943 asi 500 banderovců, kteří měli 16 kulometů, 4 lehká děla vedle jiných zbraní, zaútočilo na Kupičov. Boj trval od 12 hod. do večera. Padlo v něm 27 banderovců v čele s velitelem Pohrebným, bývalým ředitelem jednoho z kupičovských mlýnů; z Čechů nepadl nikdo. V tomto prvním útoku hlavní nápor odrazili Poláci. Při druhém útoku pak o devět dní později obranu drželi již hlavně Češi. Tehdy přišlo asi 600 banderovců a přitáhli dokonce i jeden tank, který při rychlém ústupu nestačil ani odvézt. I tento boj skončil pro Čechy vítězně a beze ztrát. Pomohly zde zase oddíly Poláků, kteří přišli ze Zásmyk a vpadli banderovcům do týlu. Jako důsledek toho pak Poláci vypálili ukrajinský Kupičov.

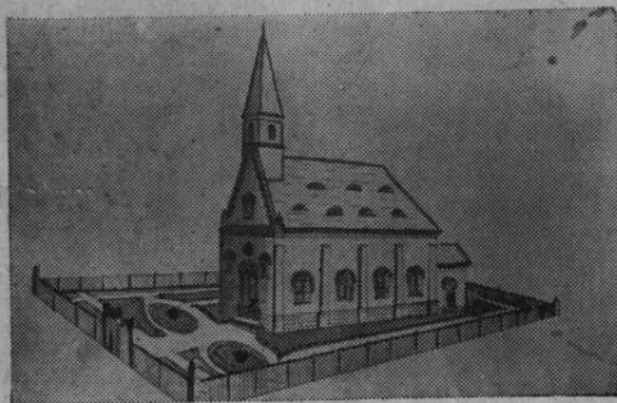
Tato samoobrana Kupičova trvala celkem 8 měsíců až do příchodu Rudé armády 12. dubna 1944. Kupičov však do té doby značně utrpěl. Němci, kteří věděli o polských partyzánech v Kupičově, začali se jejich růstu obávat. Podnikli proto 7. II. 1944 na obec nálet, který šťastně skončil jen zničením jedné stodoly. Brzy na to však, když byly za obcí shromážděny oddíly Poláků, podnikl druhý nálet a teh-

dy vyhořely dvě stodoly a byli zabiti dva Poláci a 18 koní. Dne 19. 4. 1944 — tehdy tábořili v obci již sovětské partyzáni — bombardovali Němci Kupičov po třetí: shořelo 5 domů a zahynuli Ladislav Kalivoda, Bohuslav Novotný a František Jeník.

Přítomnost sovětských partyzánů v obci kupičovští Češi využili k tomu, že prostřednictvím kapitána RA zaslali veliteli čs. voj. jednotky v SSSR gen.

Rímsko-katolický kostel v Kupičově.

Nejnovější kostel v obci, v němž se nyní konají pravoslavné bohoslužby, patřil českému ref. evangelickému sboru.

„Kupičovské Hradčany“ — starodávná pravoslavná cerkev.

Svobodovi žádost o přijetí do řad čs. vojáků. Žádost, opatřenou podpisy kupičovských občanů, odvezla delegace, v níž byli z Kupičova Bohuslav Ledvína, Jaroslav Židlický, Jaroslav Šebesta a Jan Jelínek, do Lucka, kde byl dojezd vstup českých dobrovolníků do čs. voj. jednotky v SSSR. Tak dne 18. dubna 1944 narukovalo dobrovolně 237 mužů a žen z Kupičova, aby pomáhali osvobozovat vlast, k níž upírali své touhy.

Po krátkém výcviku byli někteří dobrovolníci zařazeni již na Volyni do bojů, jak n. př. v boji o Torčin. Někteří byli také posláni do důstojnických škol. Většina se v bojích osvědčila jako dobří vojáci, o čemž svědčí četná vyznamenání a povýšení, jakož i 24 padlých.

Jako partyzáni v bojích proti okupantům se z Kupičovských občanů osvědčili obzvláště Václav a Bohuslav Zápotocký, a Václav Houžvica a Jaroslav Zápotocký, kteří v bojích zahynuli. Poslední z nich byl jeden z nejstatečnějších, který pro záchranu druhých nasadil i svůj život, m. j. převedl z nebezpečí také 40 Poláků, kteří by jinak padli do rukou banderovců a zahynuli.

Po odchodu kupičovských dobrovolníků do armády obec teprve utrpěla. Fronta se zastavila před Vladimírem—Volyňským na několik měsíců. Němci houževnatě bránili t. zv. sviňárský les, několik km od Kupičova vzdálený, jež pokládali za poslední oporu na Volyni. V obci byl štáb RA a po silném německém útoku i přední vojenské oddíly. Dne 22. 4. 1944 byl podniknut na Kupičov znovův nálet, při němž shořely tři stodoly a starobylý pravosl. kostel. Při opětovném bombardování dne 27. 4. 1944 vyhořely takřka 3/4 celé obce. Občané byli pak evakuováni do týlu k Lucku a vrátili se až na žně — jedny z nejmútnějších žní, neboť pole byla rozrytá zákopy, pásy tanků a výbuchy pum, pod nimiž zmizela i ta úroda, která byla zaseta.

Zatím kupičovští dobrovolníci se svými krajany v řadách čs. voj. jednotky v SSSR po boku Rudé armády osvobozovali okupovaná území, mezi nimi i Československou republiku. Přes temné srázy Karpat, Slovensko a Moravu vítězně kráčely čs. jednotky do Prahy. A Praha je vítala, unavené a vyčerpané, ale šťastné, že cíl, za kterým šli do boje, byl dosažen, že svět je zbaven stínu hákového kříže a že vlast byla osvobozena.

Po ukončení války někteří kupičovští Češi zůstali u svých útvarů a prováděli výcvik nováčků. Většina byla přidělena k voj. posádce v Podbořanech, která měla svoje rotý po celém okrese. Někteří dostali vísa na dovolenou na Volyni. Pět krajanů optovalo pro SSSR, když stále marně čekali příjezd rodin, od nichž neměli téměř žádných zpráv.

A stejně netrpělivě čekali již od konce války rodiny příslušníků čs. zahr. armády i ostatní. Poměry v obci se sice rychle konsolidovaly — byla znovu otevřena škola, pořádána kulturní vystoupení a pod. — ale Češi už nic nepoutalo k této zemi: celým svým životem byli již doma, ve vlasti.

Dne 10. VII. 1946 byla mezi vládou ČSR a SSSR podepsána dohoda o právu opce. To se už kupičovské české rodiny připravovaly na cestu. První transport odejel z Kupičova dne 7. 3. 1947. Druhý a poslední transport odejel dne 19. 3. 1947. Nakládací stanicí byl Turijsk. Mnohým Čechům odváželi majetek na nádraží místní Ukrajinci. Někteří z nich využili příležitosti a místo na nádraží zmizeli s nákladem v lese.

Dokončení

VYSTĚHOVALCI

Obrazy ze života volyňských Čechů — Píše Josef Foitík

11. pokračování

Těm se do Čechů nějak zvlášť nechtělo. Viděli, že tito klidně nasedají na vůz a že ten jeden z nich — byl to Tvrdlík — drží už na klíně lesklou dvojku.

Ovšem, už ani Češi neměli chut dlouho se zde zdržovat. Práskli do koní a v mžiku byli na cestě k domovu.

„Za nimi, na koně a za nimi,“ vybízel mužky písař, pobíhaje od jednoho k druhému a strkaje do nich.

Naši delegáti zatím bez řeči uháněli k domovu, co jen mohli koně vyrazit. Když ujeli několik verst, přidrželi koně a jeli už jen krokem. Vyjeli na návrší a Havlík se ohlédl. Překvapením až vykřikl. Za nimi plným tryskem přijíždělo asi deset jezdců.

Upozornil na to své přátele.

„Tady nás dostat nesmí,“ usoudil Luba. „To by byl náš konec.“

„Však nás taky nedostanou,“ usmál se Tvrdlík a pohlídl svoji dvojku.

„Nesmí nás dohonit.“

„Ty jsi, Lubo, hovořil ve volosti. tady nech zase mluvit mne a říd dobře koně.“ Tvrdlík se pohodlně usadil na voze a prohledl zběžně svoji zbraň.

„Chceš po nich střílet?“ otázal se Havlík.

„To nechte na mne. Lubo, poháněj!“

Koně dostali po bičí a tryskem trhli z místa.

Také jezdci na koních se činili. Byli to dobří jezdci, poněvadž vzdálenost mezi nimi a povozem se viditelně zkracovala.

To, co nyní následovalo, nebylo možno ani označit jízdou. Byl to šlený let, let smrti.

„Jestli do něčeho drkneme, je z nás loužička,“ pokoušel se o vtip Luba.

„Teď pozor na koně. Střílí!“ houkl Tvrdlík.

Jezdci na koních se nebezpečně přiblížili.

Tvrdlík přiložil pušku k lici a vystřelil.

To účinkovalo. Přední z jezdců zarazili své koně a okamžitě váhali. Toho použil Tvrdlík a rychle nabíl vystřelenou hlavě.

Mezi jezdci nastal neklid. Radili se asi, co mají dále podnikat. To trvalo jen okamžik a vzápětí se rozjeli zase vpřed.

„Mají málo,“ ušklíbl se Tvrdlík. Jeho puška zahovořila znovu a rána tentokrát byla asi myšlena jako vážná výstraha. Koně stíhatelů poplašení tímto druhým. výstřelem rozlétl se do pole a jezdci měli s nimi dlouhou práci, než je ovládli.

„Nedají-li pokoj, vodkrouhnu některého koně,“ vážně pronesl starý pytlák.

Jezdci se za chvíli zase soustředili na cestě, ale k dalšímu stíhání neměli už asi odvahu. Jeli jen pomalu a živě mezi sebou rokovali. Konečně se zastavili.

„Máte rozum,“ pochválil si Tvrdlík. Ještě jednou houkla rána a pronásledovatelé otočili své koně a za okamžik zmizeli za návrším.

Kořena zůstal celý leknutím bez sebe, když mu přátele sdělili, jak pořídili ve volosti a čím jejich cesta končila.

„Nechci nikoho lekat, ale z tohohle může být Sibíř,“ vyjekl představený obce.

Na tohle dřívě nikdo nepřišel a proto se nyní i srdnatý Luba zalekl. Že by za takovou hloupost? To snad ne.

Přes to nikdo z delegátů ani Kořena té noci nespali doma ve stavení. Teprve k ránu se opatrně přiblížili ke svým domovům.

Ale neštěstí přišlo později.

Zlatá koule sluneční se vyhoupla nad obzor a jasné, jako vysmějené nebe slibovalo krásný den. Starosta se právě rozhlédl po nebi a chtěl vykročit do ulice, aby se podíval dolů po návsi, co bylo jeho každodenním zvykem, když zůstal najednou jako přimražen. Do dvora vjíždělo několik jezdců na koních a v jejich čele poznal volostního policistu, pak staršinu a i přihrbého písaře.

Jezdci seskákali s koní a obstoupili Kořenu.

„Starosto, zajisté víš, co se včera přihodilo. Víš také, kteří lidé byli včera ve volosti. Vyzývám tě, abys nás nyní k nim dovedl. Pojedou s námi.“ Volostní staršina mluvil smrtelně vážně.

Starý havran se svého dubu viděl zase jednou podivný obraz:

Na voze, jehož spřežení řídil sám Kořena, seděl Luba, Tvrdlík a učitel Havlík. Okolo vozu jezdci

na koních. Za vozem policista s tasenou šavlí.

Vůz nějak smutně drkotal návsi, provázen smutnými pohledy vesničanů, až zmizel za záhybem cesty.

XVII

Téměř nedozněl ještě rachot odjíždějícího vozu se zatčenými občanů a již byl v celé vesnici hoto- vý poplach.

Jako blesk rozlétna se zpráva, že volostní policajt si odvedl učitele a dva sousedy. A krátce na to byla u Kořenů na dvoře shromážděná celá obec, od malých dětí až do starců. Ve tvářích všech bylo možno čísti starost a obavy. I když se někteří sousedé pokoušeli těšiti manželky a děti zatčených, přece jen strašlivá představa Sibíře tanula každému na mysli.

Za tu dobu, co byli naši lidé na Volyni, slyšeli již o případech deportace na Sibíř. Pravda, dosud nebylo známo, že by byl odsouzen k deportaci některý Čech, ale kdo může zaručit, že tento strašný osud nestihne právě odvečené sousedy?

„Urazili cara, a to neměli dělat,“ povážlivě mínil malý Havlík.

„Tvrdlík neměl střílet,“ skoro zlobivě usuzoval Černín. „Jeho ta pytlácká krev přece jen jednou zahubí!“

Také Motl jevil o případ živý zájem. Pobíhal od jedné skupinky ke druhé, naslouchal a rozčleně potahoval za svoji rozčepeřenou bradu. Asi o něčem úsilovně přemýšlel.

„Něco musíme podniknout, abychom naše lidi odtamtud dostali. Nesmíme připustit k tomu, aby byli šouzeni a snad odesláni na Sibíř,“ mínil Horák.

Slovo Sibíř elektrisovalo.

„Ano, ano, něco se musí dělat.“

„Sebereme flinty, obklíčme volost a naše lidi vysvobodíme,“ rozohňoval se mladý Luba.

„Nesmysl,“ odporovali sousedé. „To přece nejde. Co by bylo potom? Vždyť to by byla vzpoura a úřady by už věděly, jak s námi mají zatočit. Musí se dělat něco jiného.“

„Psát žádost.“

„A ke komu? Nikdo o případu ještě neví.“

Motl s rukami za zády několikrát kvapně přeběhl po dvorku sem tam. Jeho dlouhý černý, značně otřelý plášť mu divně flákal po bidlovitých nohách. Zastavil se u Horáka.

„Já bych vám něco poradil“

Horák na něho tázavě pohlédl.

Sousedé se shlukli kolem Motla.

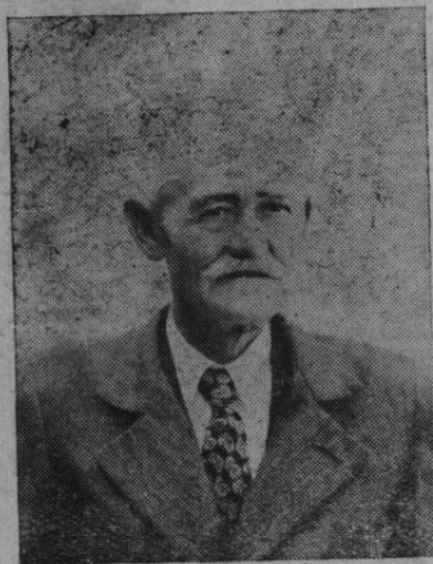

S nezmenšeným žalem a bolestí v srdcích vzpomínáme našeho milovaného **por. Vladimíra Krovského**, nar. 13. V. 1921 ve Zdobunově na Volyni.

Položil svůj mladý život za svou vlast jako hrdina již téměř na sklonku války 24. IV. 1945 ve Vrútkách na Slovensku.

Prosíme všechny, kdož jste jej znali, věnujte mu s námi vzpomínku.

Vzpomínají: matka a sestra se synem.

Oznamujeme svým přátelům a známým, že dne 17. února 1951 v Renotech odešel od nás na věčnost náš milovaný manžel, otec, tchán a dědeček p. **Josef Příbyl** roz. Beran, nar. roku 1886 v Hlinsku na Volyni. Zemřel předčasně — raněn mrtvicí. Jeho tělesné pozůstatky byly uloženy k věčnému odpočinku na hřbitůvku v Renotech.

Předčasně jsi nás opustil, mohl jsi s námi ještě dlouho býti, ale Pán Všeho světa soudil jinak. Budiž Ti drahý muži, milovaná česká země lehkou!

Budeme vždy na Tebe vzpomínati.

Manželka, dcera, syn a vnoučata.

S hlubokou bolestí vzpomínáme, že dne 17. dubna uplynul rok, co nás navždy opustil po dlouhé těžké nemoci ve věku 63 let náš drahý manžel a otec **Josef Rigl** z Jezírka na Volyni.

Odešel jsi navždy od nás, ale tvá památka bude stále v našich srdcích žít.

Nechť je ti země česká lehkou! **Vzpomínají manželka, děti a zeť.**

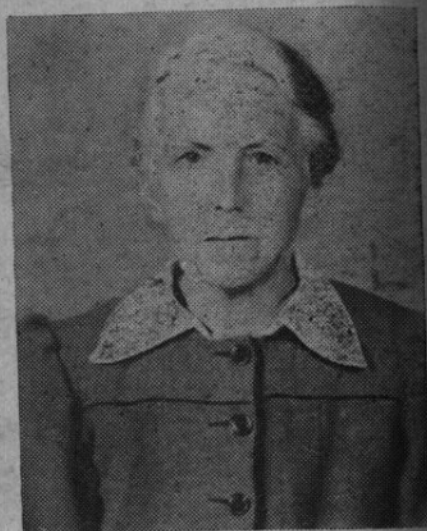

S bolestí v srdcích oznamujeme všem přátelům a známým, že dne 20. února 1951 nás navždy opustil po těžké operaci náš otec **Emil Tomsa**, nar. 6. VI. 1906 v Hlinsku na Volyni.

Po dlouhé pouti cizinou našel věčný odpočinek ve vlasti na hřbitově v Bronticích, okr. Krnov.

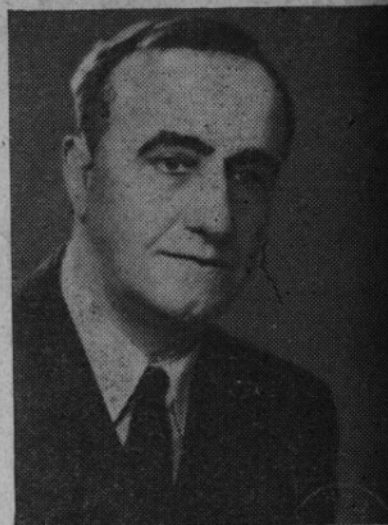
Nechť odpočívá v pokoji! Prosíme všechny, kdož jste ho znali, věnujte mu tichou vzpomínku.

Manželka, děti — matka sestra a švagr.

Dne 1. dubna 1951 dožila se naše matka a babička, p. **Marie Hibrantová** z Rohle, okres Zábřeh na Mor. dříve z Varkovič okres Dubno, 60 let.

K jejímu jubileu přejí ji děti mnoho zdraví a aby ještě dlouhá léta byla mezi nimi.

Dne 16. dubna 1951 dožil se náš drahý manžel a tatínek **Štěpán Bešta** padesátých narozenin. Do dalších let mu přejeme mnoho štěstí, zdraví a spokojenosti.

Manželka a dcera Lydie.

★

Koupím semena mathioly. Nabídky do adm. t. l.